

De plicht van het lezen van de Heilige Schrift
en andere Godgeleerde boeken

Hoe wij die door Gods genade, dagelijks behoren te verrichten met het meeste
voordeel voor de ziel

Door

Theodorus van der Groe

bedienaar van het Goddelijke Woord te Kralingen

INHOUD

Het grote voorrecht dat God de mensen Zijn Woord en veel nuttige boeken heeft gegeven tot hun voordeel en zaligheid.

- A. Onvruchtbaar blijven onder het helderste licht van het Evangelie is een grote ongerechtigheid.
- B. Onvruchtbaarheid en zorgeloosheid onder de middelen van het Evangelie is eigen schuld en zonde voor God.
- C. Onder alles wat we lezen moeten we er naar staan om door Gods Geest overtuigd te worden van het gevaar van de onbekeerde staat.
  - 1. De noodzaak van zo'n overtuiging in de ziel
  - 2. Het gemis van een geestelijk werk van overtuiging in de ziel op een rechte wijze leren kennen
  - 3. Overwegen dat de overtuiging alleen is te krijgen door de werking van de Geest en door middel van Gods Woord
  - 4. Arbeiden om een ernstig gebruik te maken van het geschikte en noodzakelijke hulpmiddel van de Goddelijke Wet
- D. Arbeiden om op een rechte wijze te leren verstaan hoe men dagelijks met vrucht zal lezen voor eigen ziel.
  - 1. Lezen en bidden altijd samen laten gaan
  - 2. Lezen met een hartelijke aandacht
  - 3. Lezen met een goede kennis en verstand
  - 4. Lezen met een hartelijk geloof in de waarheid
  - 5. Lezen met een week en gevoelig hart
  - 6. Lezen met een aanhoudende inkering tot onszelf om steeds alle zaken ernstig te onderzoeken
  - 7. Lezen met een stille overdenking en herkauwing
  - 8. Lezen met vasthouden en bewaren van Gods Woord in onze harten
  - 9. Lezen met een aanhoudende overbrenging van alles in onze praktijk
  - 10. Lezen in het licht en aan de voeten van Christus

De onderstaande verhandeling diende oorspronkelijk als voorrede in het derde deel van *de Schatkamer van uitgelezene Godtgeleerde verhandelingen* door Ralph en Ebenezer Erskine. Rotterdam 1747; herdrukt bij H. Höveker, Amsterdam 1856. Daarna zijn ze diverse keren herdrukt.

Het grote voorrecht dat God de mensen Zijn Woord en veel nuttige boeken heeft gegeven tot hun voordeel en zaligheid

Onder zo'n overvloed van heerlijke en kostelijke gaven, die God de mensenkinderen gegeven heeft om daardoor tot hun waarachtig voordeel en zaligheid in Christus, door de genade van Zijn Geest, dagelijks gebruikt te worden, is ook het lezen van Zijn Heilig Woord zelf. Daarnaast zijn er vele goede uitleggingen en verhandelingen, die daarover geschreven zijn, en nog steeds worden er door wijze en Godzalige mannen geschreven, ten nutte van Gods Kerk op aarde. Zeker is, dat in deze tegenwoordige tijd de voorraad van theologische boeken en geschriften van allerlei soort buitenwonen groot geworden is, en nog dagelijks meer en meer groeit. Niet minder zeker is het ook, dat het door de grote hoeveelheid boeken de mensen hoe langer hoe moeilijker gemaakt wordt om uit zo'n overvloed dag voor dag de boeken te kiezen die het nuttigst zijn in en voor ieders persoonlijke omstandigheden. Zoals iemand die bij een maaltijd wel honderd verschillende gerechten op de tafel aantreft, nauwelijks weet welk gerecht hij moet kiezen, dat hem het beste smaakt en het gezondst is, zo is het met deze overvloed van geestelijke spijzen ook gelegen. Een mens die wat goeds begeert te lezen tot stichting van zijn ziel, heeft soms veel moeite om uit zo'n grote voorraad datgene uit te kiezen, dat, onder des Heeren zegen, in zijn staat en toestand voor hem het meest gepast en nuttig zijn kan.

Immers, niemand kan ontkennen, dat, hoewel alle goede boeken hun eigen en bijzonder nut met zich voeren, zij nochtans niet alle op dezelfde wijze voor alle soorten van mensen even voordelig en nuttig voor hun persoonlijke toestand kunnen zijn. Het is daarmee als met een apotheek die van allerlei goede kruiden en artsenijen of andere geneesmiddelen overvloedig voorzien is. Het is zeker, dat ieder daaruit zijn eigen medicament moet halen, gepast en nuttig voor zijn bijzondere gesteldheid. Alzo heeft een ieder ook uit de grote voorraad boeken, die onder ons gevonden wordt, het meest, zo niet alleen, die boeken nodig, die eigenlijk het best geschikt zijn voor zijn bijzondere gesteldheid; wil hij, met Gods genade, zijn gave van lezen goed gebruiken en daar goede vrucht en zegen voor zijn ziel uit halen. Velen verliezen de vrucht van hun lezen juist daardoor, dat zij òf kwade en minder goede boeken lezen; òf anders zodanige, die met een dorre en geesteloze pen geschreven zijn, en slechts een magere letter van algemene kundigheden of waarheden uit de Bijbel bevatten. Wat voor nut zij ook op zichzelf mogen hebben, en soms ook aan anderen kunnen toebrengen, een directe en eigenlijke kracht van stichting voor iedere lezer kunnen ze geenszins hebben. Of als zij al goede en geestelijke geschriften lezen, die in hun soort ten hoogste nuttig en stichtelijk zijn, zo zijn die nochtans niet zo echt van toepassing op hun staat en dienstig voor hun eigen geval.

Zoals bijvoorbeeld indien een onwedergeboren mens, die in de grond van zijn hart door Gods Geest nog niet veranderd is, maar die slechts in algemene ontwakingsen en bekommelingen verkeert over zijn staat, zich wil bezighouden met het lezen van zulke boeken, die de innigste en bevindelijkste zaken van het christendom, en de onderscheiden gevallen, wegen en plichten van de Godzaligheid behandelen. Of indien een eenvoudige en ongeleerde zich wil bezighouden met de hoge verborgenheden van de leer van het Evangelie, die de vaste spijs en het voedsel voor geoefende verstanden zijn. Wie ziet niet, dat de zodanige met al hun lezen geenszins in de weg zijn van directe stichting voor henzelf? Wel is het waar, dat het voor God niet te wonderlijk is,

om hen hier of daar soms een woord of een zaak te doen ontmoeten, en hen daarbij stil te houden en die op hun harten te drukken. Maar op zo'n manier kan de Heere ook alle dingen en middelen zegenen, die Hij iemand in Zijn Voorzienigheid slechts doet ontmoeten, hoe ongeschikt en minder gepast die anders ook voor de staat en het geval van deze mensen mogen zijn.

Hij, de Heere, kan alles omkeren en veranderen ten goede van de Zijnen, als Hem dat maar behaagt te doen, want Zijn Naam is "Wonderlijk, Raad, Sterke God" (Jes. 9:5). Maar dit is Zijn gewone en geschikte weg niet, waarin Hij wil dat de mensen Hem zullen zoeken en verwachten. Nee, God wil dat ieder die middelen zal gebruiken, die het meest gepast en nuttig voor zijn staat zijn. Een dronkaard moet lezen wat er geschreven is over de dronkenschap; een onkuise over de boze gruwel van de ontucht; een gierigaard over de gierigheid; een hovaardige over de zonde van hovaardij, enzovoorts. Zo moet een eenvoudige lezen, hetgeen duidelijk en eenvoudig geschreven is. Een bekommerde, die nog buiten het geloof leeft in een onwedergeboren staat, moet het meest zulke boeken lezen, die tot ontdekking van 's mensen ellende geschreven zijn, en van de weg om zich met Christus door een ongeveinsd geloof te verenigen, om alzo door Gods Geest tot een bekeerde en wedergeboren staat gebracht te worden. Dit is de weg van een directe en geschikte stichting, onder Gods zegen, naar ieders staat en toestand.

Hierom behoren de onervaren mensen, indien zij tenminste voordeel met de arbeid van hun lezen begeren te doen, nooit hun eigen meesters te zijn, om uit de grote voorraad van de geschreven boeken de hunne te kiezen. Want hier werken de satan en hun eigen hart zeer listig onder, zodat zij vaak verkiezen, en hun kostelijke tijd en verstand besteden aan hetgeen hun het minste nuttig en dienstig is; terwijl zij het voor hen het meest geschikte en noodzakelijke laten liggen. Onkunde en waanwijsheid, gepaard met eigenzinnigheid, zijn doorgaans de droevige metgezellen van deze arme mensen, ja, hun meesters in dit werk, zoals doorgaans in al hun andere dingen. Deze beletten vaak de vrucht en zegen van al dat lezen en onderzoeken, dat er anders nog wel onder de mensen geschiedt. Dat de beste en nuttigste boeken door velen achter de bank geworpen worden, en dat andere, die minder bekwaam zijn om te stichten, door hen voorgetrokken worden, dat is iets dat men dagelijks maar al te veel, helaas, ziet gebeuren.

Dat is voor de oprechte christenen, aan wie de Heere ogen heeft gegeven om te zien, zeker geen kleine rede van droefheid. En wie zal ons ook kunnen zeggen, wat een groot voordeel de satan daardoor krijgt? Hij kan het nog wel verdragen dat de mensen hun tijd doorbrengen met het lezen in Godgeleerde boeken, indien zij maar niet die boeken gebruiken, die het zuiverst en krachtigst geschreven, en het meest bekwaam zijn om de harten van de mensen, onder Gods zegen, gepast te onderwijzen en te stichten. In andere gelegenheden zullen velen voorzichtig, en met goed onderscheid te werk gaan. Wanneer zij begeren enige kennis van de rechtsgeleerdheid, van de geneeskunde of van andere nuttige wetenschappen te krijgen, dan besluiten zij om aan ervarenen in die wetenschappen te vragen, welke boeken hun daartoe het meest bekwaam en dienstig zijn.

Maar alleen in de heilige wetenschap van de zaligheid van zielen, die het meest van alle voor het natuurlijk verstand van de mensen onbegrijpelijk en verborgen is, is het anders met deze zaak gelegen. Hier handelt men doorgaans, als iemand die kundigheid genoeg heeft, om te weten welke middelen hem het meest nuttig en nodig zijn. Ieder

koopt dagelijks boeken en leest en gebruikt die zoals het met zijn eigen zin of smaak het beste overeenkomt. Of hij leest de boeken die hij door de een en de ander slechts hoort prijzen, en voor goed aanbevelen; hoewel het vaak lieden zijn die nergens minder toe bekwaam zijn, dan om over nuttige boeken goed te kunnen oordelen; ja, die ook dikwijls de nuttigste boeken door onkunde en vooroordeel zullen verwerpen, en er anderen tegen waarschuwen.

Want ook hiertoe werkt de satan veel in deze dagen, om de beste, nuttigste en Godzaligste boeken onder een kwaad gerucht van ketterij en van allerlei onrechtzinnigheid te brengen, opdat eenvoudige mensen er van afgeschrikt zouden worden. Dit maakt dat vele allernuttigste Godgeleerde boeken of verhandelingen nooit ingezien of gelezen, maar soms, enkel vanwege de naam van de schrijver of de drukker, als kwaad of nutteloos verworpen worden. Dit droevige gebrek is wel niet nieuw, noch gisteren of heden onder ons ingeslopen; want vele geleerde en Godvruchtige schrijvers hebben daar al lang te voren over geklaagd. Maar in de ongelukkige tijd die wij nu beleven, schijnt het daarmee veel erger te gaan dan ooit voor dezen; en de smaak van de mensen in het lezen van Godgeleerde boeken schijnt tegenwoordig meer dan ooit bedorven te zijn. Hoe liggen toch de nuttigste werken en geschriften van zovele vrome en geleerde mannen, die voor dezen met zulk een bijzondere voorkeur onder ons of in andere landen gelezen werden, en waar de mensen toen onder Gods zegen zoveel onderwijs, vertroosting, stichting en opwekking uit gekregen hebben, nu ten hoogste veracht in een hoek geworpen, alsof die thans bij het volk niet lezenswaardig zijn. Helaas, hoe kan dat toch anders dan met grote droefheid en smart aangezien worden door allen, die Gods eer en Sions welzijn beminnen?

Hoeveel beter zouden zeker vele mensen doen, indien zij, begerig zijnde om naast het Heilig Woord des Heeren ook andere goede boeken te lezen, tot voordeel voor hun zielen, daarin niet slechts naar eigen zin en keuze te werk gingen. Zij moeten liever vrome en verstandige leraars, of ervaren christenen daarover raadplegen, en hen vragen van welke boeken de lezing voor hen, naar hun staat en gelegenheid, wel het meest dienstig en nodig is. Dat zij ook de boeken, die hen aanbevolen worden, nauwgezet en met aandacht herhaaldelijk doorlezen; niet slechts om hetgeen daarin staat te weten, maar om daar met ernstige overdenkingen en overleggingen des harten bij stil te staan, en van de dingen niet te scheiden, voordat zij ze, met de hulp van de Geest des Heeren, enigszins goed verstaan en op hun eigen hart gedrukt en toegepast hebben.

Dit laatste is niet minder noodzakelijk dan het aanschaffen en lezen van nuttige boeken zelf. Hoe ziet men niet dagelijks met droefheid, dat de mensen met al hun lezen nochtans geen recht voordeel voor hun ziel weten te doen! Sommigen hebben zelfs een overvloed van goede boeken, waarin zij dagelijks lezen en die ook gepast voor hun staat zijn. Zij worden daarin aan hun zonden en aan hun allerdroevigste ellendestaat, en aan het verschrikkelijke gevaar van de hel en aan de eeuwige toorn, waarin zij nog zijn, op het ernstigst en duidelijkst ontdekt. Zij vinden daar voor hun ogen de hinderpalen aangewezen, waardoor hun bekering tot God en hun eeuwige zaligheid worden tegengehouden. Zij worden daar op het aandoenlijkst door vermaand, bestraft en gewaarschuwd; en hun worden de juiste middelen om God en de zaligheid met ernst te zoeken, aan de hand gedaan. Nochtans lezen deze ongelukkige mensen dit alles zomaar, zonder enig gevoel of aandoening, en dikwijls ook zonder enige ernst of aandacht. Daarom laten de dingen die zij gelezen hebben, ook nooit een juiste indruk in hun harten na. Dit komt voornamelijk hiervandaan, dat zulke mensen nooit eens een oprecht en ernstig gebed tot God doen, voor, of onder, of na het lezen, om de ziel

verlichtende en bewerkende genade van Zijn Geest. Maar zij gaan geheel geesteloos en onvoorbereid tot deze plicht en nemen die zeer slordig en sleurachtig waar, zonder dat het hun ooit eens oprecht om een zegen van het middel, dat zij gebruiken, te doen is. Zij hebben niet de minste aandoening over hun droevige zielsblindheid, en dat zij, zonder de verlichting van de Geest des Heeren in hun binnenste, de dingen der zaligheid niet kunnen verstaan, al zouden zij die heel hun leven horen en lezen, totdat zij het alles van buiten konden opzeggen. Zij merken niet de ijdelheid en aardsgezindheid van hun harten, hoe vol die zijn van de wereld en hoe leeg van Gods Geest, zodat het onmogelijk is dat zij bij de geestelijke waarheden van God en van de zaligheid ooit met ernst kunnen stilstaan, aangezien hun verstand en oordeel, zinnen, gedachten en genegenheden, alle evenzeer door de wereld bevekt en geheel bedorven zijn. Zij merken niet, dat hun harten geheel vol zondige lusten en verdorvenheden zijn, zoals een kooi vol onreine vogels, die zonder ophouden door elkaar vliegen en zich bewegen. En dat dit gewemel van zondige begeerlijkheden dooreen, hun harten en zinnen zodanig verwart, dat het voor hen onmogelijk is, die met enige stille en ernstige aandacht te brengen tot het Woord van God. Zij zien ook niet en zij slaan er in het minst geen acht op, wat voor een kracht van ongeloof en van afkerigheid van de dingen Gods, en van hun eigen zaligheid, in hen steekt en hoe listig de satan dat voor hen verborgen houdt; zodat alles, wat zij lezen, op hen afstuit als op ongevoelige steenrotsen, die door vuur of hamer niet het minst kunnen verbroken worden.

Ziet, van deze hun kwade en rampzalige ongesteldheid willen de mensen geen kennis nemen; daar willen zij niet ernstig verlegen en bekommerd over worden, maar daar lopen zij altijd los en ongevoelig overheen. En zo beginnen zij dan maar geheel onbedachtzaam en onvoorbereid aan het lezen, en lezen zonder de juiste aandacht of opmerkzaamheid of stilheid des harten. Zij houden er dan harteloos en ongevoelig mee op en zijn tevreden dat zij maar hun plicht gedaan en gelezen hebben, en dat zij die dingen nu weten.

Het is zeker en gewis, dat de mensen op die wijze, geheel hun leven door, zonder enig voordeel voor hun arme zielen kunnen lezen. Zij voeren daarmee niets anders uit, dan slechts hun eeuwige verdoemenis verschrikkelijk te verzwaren. Want hoe verder de mensen in zo'n onzalige manier van lezen en van het achteloos misbruiken van het Heilig Woord van God voortgaan, hoe verstokter en ongevoeliger hun harten met de tijd noodzakelijk moeten worden. Want hun bedorven en vleselijk verstand krijgt door deze dagelijkse oefening geleidelijk aan zo'n gemeenzaamheid met alle dingen van Gods Woord, dat zij eindelijk op een even gemakkelijke wijze kunnen denken, horen, lezen en spreken van God, en van hel en toorn, en van Christus en de hemel, als van de geringe dingen van weer en wind, en wat er alle dagen in de wereld voorvalt. Zij zullen dit alles zich tenslotte niet meer aantrekken, dan alsof het enkel fabelen en versierde dingen waren, die zo maar zijn omdat zij zo zijn.

Helaas, indien de mensen zich zo gesteld vinden, laten zij dan weten, dat zij niet meer vrucht van al hun lezen kunnen hebben, dan wanneer zij dagelijks het slechte stro en kaf dorsten, om daar koren voor zichzelf uit te vergaderen. Al het harteloos lezen is niets anders dan een sleurachtige bezigheid van de mensen, om hun ledige tijd te verdrijven, hetwelk anderen dagelijks doen in andere dingen. O, of velen dit nog eens met ernst wilden overdenken, en dat zij, door Gods genade, eens met een gevoelige droefheid al die schone tijd beklagen, die zij in hun leven aan dat ijdel en onvruchtbaar lezen verkwist hebben. Laten zij toch eens goed stilstaan bij deze droevige zaak, nu de zon van Gods genade heden nog helder schijnt boven hun hoofd. Vraagt uzelf eens

ernstig af, o mensen die dit leest, wat voor vrucht u toch tot hiertoe met al uw lezen voor uw onsterfelijke ziel gedaan hebt. Och, houdt toch eens op met nog langer zo zorgeloos en sleurachtig te verkeren in de allerheiligste dingen, waarvan dood en eeuwigheid, hel en hemel afhangen. Weet, dat er een vloek van God ligt op al uw lezen en dat u daarmee alleen toorn voor uzelf vergadert in de dag van de toorn en van de openbaring van Gods rechtvaardig oordeel. Geloof, geloof toch eens, dat de hel het allerheetst zal branden voor die mensen, die al hun dagen de beste predikaties gehoord, de beste boeken gelezen, en nochtans zich niet bekeerd hebben. En daarom, wilt toch eens tijdig van deze volgende regels en vermaningen, door de genade Gods, een goed gebruik zoeken te maken.

A. Onvruchtbaar blijven onder het helderste licht van het Evangelie is een grote ongerechtigheid

Overdenkt ernstig bij uzelf, wat voor een hoogte van ongerechtigheid het is, altijd voor en na, geheel onvruchtbaar te blijven onder een gedurige beschijning van het helderste licht van het Evangelie. U weet, hoe de heer van de wijngaard zich vertoornde over de vijgenboom, en tot zijn dienaar zei: "Zie, ik kom nu drie jaren, zoekende vrucht op deze vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit, waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?" (Luk. 13:7) Hij had hem nu drie gehele jaren lang bebouwd en bearbeid, en nochtans bracht hij geen vrucht voort. Hieruit bleek genoeg, dat het een slechte en kwade boom was, die verdiende uitgehouwen en met vuur verbrand te worden. Daarmee heeft de Zaligmaker ons willen leren, dat de onvruchtbaarheid van de mensen, onder al de evangelische middelen en instellingen, de verderfelijke van alle zonden is. Die onvruchtbaarheid verdient, dat de zodanige door de scherpe bijl van Gods toorn uitgeroeid en in het eeuwige helse vuur geworpen worden. Zal de allerhoogste God aan een zondige en verdoemelijke aardworm zo overvloedig Zijn Woord en waarheid geven, en dat hemelse licht de hele dag helder voor zijn ogen laten schijnen, en zal een zondaar zonder ophouden maar altijd met dat licht spotten, en zijn hart en ogen daarvoor toesluiten? Zal hij altijd Gods heilige waarheid maar horen en lezen, zonder daar ooit met zijn hart op te letten of acht op te geven? Zal hij maar steeds onbesuisd daarheen wandelen als een losbandige koe, zonder enige vrees of aandacht voor een zo hoge God, of zonder enige schrik voor Zijn toorn en dreigementen, hoewel hij ook duizendmaal daarvan leest en hoort? Wat kan dit toch anders in de ogen des Heeren zijn, dan een allerverschrikkelijkste boosheid van de mensen, wat anders dan een hoogte van verstoktheid, blindheid en ongelovigheid, die de zondaar eindelijk vol en rijp maakt voor het eeuwige verderf? Werkelijk, alle zonden en gruwelen van de blinde heidenen zijn hier in het minst niet bij te vergelijken.

En nochtans kunnen wij zien, hoe zwaar en verschrikkelijk God de heidenen gestraft heeft, alleen omdat zij het kleine schemerlicht van de natuur (dat zij voor een deel met zich droegen in hun eigen gewetens, en dat zij voor een ander deel van buiten, door het aanschouwen van de schepselen, verkregen) niet behoorlijk opgevolgd en gebruikt, maar onaandachtig verzondigd hebben. Hij heeft hen daarop geheel aan de satan overgegeven en een grote zondvloed van gruwelijke zonden, tot hun eeuwig verderf, op hen laten losbreken. Zie Romeinen 1.

Wat zal die hoge en heilige God dan niet doen aan de snode verachters van *Zijn evangelische waarheid*, die duizendmaal groter en beter licht door het Evangelie ontvangen, en dat nochtans niet opgevolgd hebben? Die dat heerlijke licht niet hoger geacht hebben dan om het slechts te besteden aan een sleurachtig tijdverdrijf, en aan een werk van een harteloze en geveinsde religie, zonder daarmee enig ander voordeel te willen doen voor hun zielen? O, of zulke ongelukkige mensen heden nog eens zagen, wat een verschrikkelijke verdoemenis het misbruikte licht van het Evangelie de zondaar in de eeuwigheid zal aanbrengen. Want "die dienstknecht, welke geweten heeft de wil zijns heren, en zich niet bereid, noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden" (Luk. 12:47). Hoe meer zij van Gods wil en waarheid geweten, gelezen en gehoord hebben, en nochtans zichzelf daartegen verhard, en met hun harten de wereld en de zonde aangekleefd hebben, hoe meer gewicht van toorn de rechtvaardige God in de eeuwigheid voorzeker op hen zal uitstorten. Er zijn medicijnen, die, als zij niet behoorlijk en met goed effect gebruikt

worden, een geheel tegenovergestelde werking doen, en het kwaad van de mensen maar al te zeer verergeren. Maar zulk een geneesmiddel is ook het Woord des Heeren, bevattende de waarheid van het Evangelie. Indien dat Woord niet goed door de genade van de Geest door ons gebruikt wordt, en zijn behoorlijke werking binnen in het hart niet doet tot bekering en vruchtbaarmaking van onze zielen, dan strekt het de mensen zeker tot "een reuk des doods tien dode" (2 Kor. 2:16). Het zal hen op zijn tijd eens storten in een des te grotere eeuwige ellende en verdoemenis. Daarom zijn er reeds zeer velen in de hel, die nu eeuwig de dag vetvloeken, waarop zij onder het Evangelie geboren zijn, en dat zij zo lange tijd onder het licht van de Zon der gerechtigheid geleefd, en zoveel middelen van zaligheid op de wereld genoten hebben. Ach, of de arme zondaars deze dingen, door Gods genade, nog eens met ernst wilden overdenken!

B. Onvruchtbaarheid en zorgeloosheid onder de middelen van het Evangelie is eigen schuld en zonde voor God.

Arbeidt om een goede kennis te krijgen, dat uw onvruchtbaarheid en zorgeloosheid onder de evangelische middelen alleen uw eigen schuld en zonde voor God is. De mensen zijn altijd van zichzelf geneigd, om de schuld van hun onbekeerlijkheid op de heilige God te leggen, alsof Die hun bij en onder de middelen, Zijn Geest niet zou willen schenken, om met vrucht de middelen te gebruiken. Maar laten dergelijke mensen hier toch eens met hun harten stilstaan en de volgende zaken aandachtig overwegen. Wanneer zij bezig zijn met het lezen of horen van de evangelische waarheid, wat is dan toch de ware reden, dat zij die niet gelovig aannemen en op hun harten leggen, en dat zij dat Goddelijke licht niet tot in de binnenste grond van hun zielen laten schijnen? Is het God, Die hen dat verhindert? Of is het hun eigen ongeloof, onaandachtigheid, onopmerkzaamheid, ongevoeligheid, blindheid, afkerigheid en geweldige liefde tot de wereld en de zonde? Indien God hun Zijn heilige waarheid, door middel van Zijn eigen Woord, duidelijk voor ogen stelt, en wel zodanig, alsof Hij Zelf voor hen stond, en luid tot hen sprak uit de hemel; waarom nemen zij Zijn Woord dan niet aan? Waarom gehoorzamen zij dat niet? Waarom openen zij hun eigen harten niet voor dat Woord, in geloof, vrees, liefde en aandacht? Is het de Heere, Die daar de schuld van heeft, of zijn zij het zelf? Indien zij tot hun kinderen of met dienstdoden, of tot andere mensen in de wereld spreken, en zij vinden geen ingang met hun woord en daar wordt niet eens met aandacht naar geluisterd, of enig acht op hen gegeven; maar alles wat zij spreken, roepen, betuigen, bidden en vermanen is geheel tevergeefs; aan wie zullen zij de schuld daarvan geven? Immers niet aan zichzelf, als die het hunne zo goed mogelijk doen om gehoor te verkrijgen; maar alleen aan degenen, die naar hen niet luisteren of horen willen. Maar is het ook anders met God gelegen? Als zij Zijn Woord lezen of horen, spreekt en roept en handelt Hij dan ook niet met hen? Verklaart Hij dan ook Zijn bedoeling of mening niet allerduidelijkst aan hen, en wil Hij niet dat zij Hem met hun harten horen, geloven en gehoorzamen zullen? Maar indien zij dat nu weigeren te doen, en de Heere God bij hen geen gehoor kan krijgen, hoeveel duizendmalen Hij ook tot hen roept, wat is dat toch anders dan hun eigen schuld? Zij willen de hoge en heilige God niet horen, maar terwijl zij met mond en lippen tot Hem naderen, doen zij evenwel hun harten verre van Hem, en kijken ze geheel van Hem af tot de wereld, en om hun eigen zondige lusten en begerlijkheden hittiglijk op te volgen.

Voorwaar, indien zij alleen eens hartelijk zouden besluiten, om, met Gods genade, geheel te scheiden van de wereld en de zonde, zij zouden dan aanstonds naar God

horen en Zijn Woord en waarheid oprecht geloven. Zij zouden terstond, op Zijn eerste bevel, tot Hem komen om zich met Hem te laten verzoenen in Christus.

Vraag.

"Maar", zullen mogelijk sommigen hier bij zichzelf denken, "dit is wel zo gelijk gij zegt, maar hoe komen wij uit zo'n rampzalige staat ooit verlost? Kan de mens Gods Woord wel tot zaligheid lezen en horen zoals het behoort, zolang als het God niet behaagt hem Zijn Geest daartoe te geven? En indien Hem dat nu niet behaagt, zoals Hij immers daartoe niet verplicht is, wat zullen wij dan toch anders doen? Want een mens kan immers zelf zijn hart tot God niet brengen, zonder de Geest?"

Antwoord.

Wij smeken de zodanigen, die alzo van zichzelf willen denken en spreken, om eens aan hun eigen gewetens te vragen of het hun ook waarlijk ernst is, dat zij dergelijke zwaarigheid en tegenwerping naar voren brengen. Of gebeurt het maar los en onbedachtzaam door hen, om hun eigen schande en onwilligheid daarmee te bedekken? Want een ieder moet weten, dat al degenen, die met hun harten in zulk een grond nog zorgeloos blijven staan, en aan zo'n opwerspel van blindheid en van ongeloof nog gerust kunnen vasthouden en daarop leunen, in waarheid in een zeer gevaarlijke staat zijn. Zij laten in elk opzicht blijken dat ze natuurlijke mensen zijn, die de Geest niet hebben, maar nog geheel buiten alle ontdekking van die Geest leven. Want hebt u, o mens, die zo in uzelf denkt en spreekt, wel ooit enige ware aandoening en hartelijke droefheid in uw binnenste gevoeld over deze uw onmacht en haar geesteloosheid, waarvan u zo spreekt? Verstaat of gelooft u zelfs wel eens hetgeen u met uw mond en in uw hart daarvan zegt? Gebruikt u het niet veel meer als een los en ijdel voorwendsel, om uw eigen schuld en afkerigheid van God daarachter te verbergen?

Want weet, dat hij, die zijn onmacht en geesteloosheid waarlijk ziet en gelooft, die niet langer tot een bedeksel van zonde en schande in Gods heilige tegenwoordigheid kan gebruiken. Hij wordt daar aanstonds bitter bedroefd en verlegen onder; hij schreit en roept tot God; zij is hem een ondraaglijke last waaronder hij onmogelijk gerust kan blijven, net zoals een gewonde en zieke die de pijn en benauwdheid waarin hij ligt niet kan uitstaan zonder bitter klagen, kermen, zuchten en wenen.

Wie aldus zijn nare onmacht tot het goede nog nooit op de rechte wijze gevoeld heeft, die heeft die ook nooit op de rechte wijze gekend. Zo iemand behaagt zichzelf nog in zijn eigen ellende, zoals de luiaard zich behaagt in zijn ledigheid en armoede, terwijl zijn handen weigeren te werken. Laten zulke mensen ook vrijuit spreken van hun onmacht, het is toch niets anders dan een weefsel van ijdele spinnewebben en van loze vijgenbladeren, waarmee zij tevergeefs arbeiden om hun naakte zielen voor de alwetende ogen van de heiligheid des Heeren te bedekken.

Weet u wel, dat Christus aan alle ellendige en verlegen zondaren de hulp van Zijn Geest, in de belofte van het heilige Evangelie, zo overvloedig aanbiedt, om die hen om niet te geven, als zij maar gewillig zijn en die hartelijk van Hem begeren? Zijn troon van genade staat wijd open voor de arme geesteloze zondaren, die hun zielsellende waarlijk gevoelen en die maar in het geloof tot Hem gaan, om door Hem geholpen en door Zijn Geest bewerkt te worden. Hij belooft, dat "Hij hem, die tot Hem komt, geenszins zal uitwerpen" (Joh. 6:37). Wat doet u daar nu mee, o mens? Indien de Heere Jezus u Zijn genade zo overvloedig in het Evangelie om niet belooft en aanbiedt,

tegen al het gebrek van uw ziel, zonder enig onderscheid, hoe komt het dan dat u nog klaagt over uw gebrek en onmacht, en nochtans door Christus niet geholpen wordt?

Ach, wil daar toch eens bij stilstaan en let toch eens met enige hartelijke aandacht op deze grote zaak, waaraan uw leven of dood hangt. Meent u ook, dat Christus voor u een leugenaar zal zijn in Zijn Woord, Hij Die de eeuwige waarheid Gods zelf is? Maar indien u zegt dat Christus waarachtig is in Zijn Woord en belofte, wat is dan de reden dat u zich nu nog beroept op uw onmacht, ellende en geesteloosheid, nadat Christus Zichzelf uit genade aanbiedt, om u daarvan te helpen en u Zijn Geest te geven? O, bedenk toch eens ernstig, of u wel ooit met uw ellende en onmacht, in een oprecht geloof, tot Christus gekomen zijt, om door Hem geholpen te worden. Legt u uzelf wel in waarheid zo zondig, blind, verdoemelijk en machteloos als u zijt, aan de voeten van Zijn genade neer? Smeekt u Hem wel waarlijk om Zijn genade en Zijn Geest? Is het u daar wel hartelijk om te doen? Kunt u niet rusten zonder door Christus geholpen te worden? Stelt u wel alle middelen van Zijn inzetting daartoe nauwgezet en zonder ophouden in het werk? Begeert u wel in ware ernst, om van de wereld en de zonde gescheiden te worden en die eens, door de genade van Christus, geheel af te leggen als een bevlekt maanstondig kleed? Is dit wel uw aanhoudende en gelovige smeking tot Christus: *"O, Heere Jezus, Gij die de arme zondaars wilt helpen en genezen van hun geestelijke krankheden, en Die daartoe in de wereld gekomen zijt, en Uzelf in de dood voor hen hebt opgeofferd, wil mij, arm ellendig zondaar, toch uit genade ook verlossen van mijn zonden, onmacht en blindheid, en van de dood en de toorn van God, waaronder ik lig en zonder Uw genade zeker eeuwig moet vergaan. O, wil mij toch helpen en mijn rampzalige ziel in het leven behouden"* enzovoorts.

Laten de mensen hierover hun eigen gewetens ernstig onderzoeken, of het hen zo wel in waarheid om de Heere Jezus en om Zijn Geest en genade te doen is. En als zij dan bemerken dat zij om Hem nog zo ernstig niet verlegen zijn, maar dat zij het in hun staat, zo ellendig als die is, nog kunnen blijven stellen, laten zij dan toch met Gods genade aanvangen hun ogen te openen, om te zien dat immers hun onmacht en blindheid, en hun droevige onvruchtbaarheid en zorgeloosheid onder alle genademiddelen, zeker hun eigen schuld en zonde voor God zijn. En dat niet alleen omdat het hun eigen kwaad is, dat uit hun verdorven staat en onbekeerlijk hart voortkomt, maar omdat zij ook niet ernstig begeren daarvan, door de genade en de Geest van Christus, eens waarlijk verlost te worden. Net zoals iemand, die zichzelf verwondt of ziek maakt door eigen schuld en verzuim, en die daarbij ook niet begeert genezen te worden door een goede heel- of medicijnmeester, hoezeer die hem zijn hulp, ook zelfs om niet, uit enkel gunst aanbiedt. Zal niet zo iemands wond of krankheid, met al het kwaad dat daaruit zal volgen, altijd alleen zijn eigen schuld zijn? En zal hij er niet rechtvaardig, naar zijn eigen verdiensten, om moeten lijden? Waarlijk, de mensen behoorden deze dingen meer met goede ernst te overwegen en met hun dierbare zielen zo los niet te spelen, door bij elke gelegenheid alleen maar te spreken van hun ellende en onmacht, zonder nochtans ooit eens van deze hun rampzalige kwaal behoorlijk kennis te nemen en daar met hartelijke aandacht bij stil te staan. Zij zullen in hun aardse aangelegenheden immers zo niet handelen? Als zij onmachtig of onbekwaam zijn om te eten, te drinken, te slapen of te gaan, te staan, te zien of te horen, of om hun dagelijks beroep waar te nemen, hun schulden te betalen, enzovoorts, dan zullen zij immers zonder ophouden klagen en kermen, en overal om raad en hulp gaan. Zij zullen daarmee niet ophouden voordat zij geholpen zijn. Maar zal men dan in zijn geestelijke aangelegenheden, die immers onuitsprekelijk

gewichtiger zijn, aangezien daarvan het eeuwig behoud en de zaligheid afhangt, altijd maar spreken van zijn ellende en onmacht alleen? Zal men daarover nooit eens oprecht bewogen worden; en in een waar geloof, raad en hulp daartegen bij Christus zoeken, Die hen allen zeker wil helpen die maar met hun zielsellenden tot Hem komen? O, wie ziet niet, wat een verschrikkelijke en ten uiterste gevaarlijke dwaasheid, ja, onzinnigheid van de mensen dit is, die zekerlijk menigeen in de hel gestort heeft? De Heere legge deze dingen door Zijn Geest nog eens op het hart van de zorgelozen, opdat zij zich niet langer in hun eigen onmacht en droevige zorgeloosheid mogen vermaken tot hun eeuwig verderf.

C. Onder alles wat we lezen moeten we er naar staan om door Gods Geest overtuigd te worden van het gevaar van de onbekeerde staat.

Staat eens, onder al uw lezen, met goede ernst daarnaar, om van die jammerlijke ellende en van het gevaar van een onbekeerde staat, voor uzelf in het bijzonder, door Gods Geest, oprecht overtuigd te worden. Zolang iemand in het lichamelijke ten enenmale blind is aan zijn ogen, zal het hem niet baten, al doet hij ook zijn ogen open zo wijd hij kan. Al stelt hij die ook de ganse dag in het werk, om de voorwerpen die rondom hem zijn te beschouwen en te kennen, al zijn moeite is steeds tevergeefs, zolang hij niet eerst van zijn blindheid genezen wordt. Maar als een mens ook nog blind is in de kennis van zijn zonden, en als hij, door het licht van de Geest, van zijn rampzalige natuurstaat nog niet recht in zijn gemoed voor God overtuigd en daaronder niet enigszins van harte gewond en verlegen is geworden, zo zal het hem ook zeer weinig baten, al opent hij ook zijn ogen, om dagelijks veel over geestelijke dingen te lezen en te onderzoeken. Want het is niet mogelijk dat hij er, in deze zijn zielsblindheid, iets recht van zou kunnen begrijpen of verstaan. De reden hiervan is voor een geestelijk opmerkende zeer duidelijk. Want zolang een mens weigert, om bij het heldere licht van Gods Woord en Geest eens waarlijk kennis van zijn zonden te nemen en van het onuitsprekelijke gewicht van zijn geestelijke ellenden, waarin hij van nature als een kind van Adam geheel machteloos verzonken ligt, zo zal hij ook zijn ogen niet openen om een andere Goddelijke waarheid recht te kennen. De kennis van de zonden en ellenden van de mens is het naaste licht dat helder schijnt voor zijn ogen, door middel van het beschreven Woord, zodra hij die, door de Goddelijke genade, slechts begint te openen.

Wanneer hij dan nog zijn ogen gesloten houdt voor dat geestelijke licht dat het dichtst bij hem tegenwoordig is, en dat als het ware vlak op zijn gezicht schijnt, dan is dat het allerduidelijkste teken en bewijs dat zo iemand nog geheel met zijn hart in de rampzalige duisternis van de satan wandelt, en dat liever heeft dan het licht van God, dat hem van alle kanten omschijnt door het Evangelie. Hierom was het tevergeefs, dat Christus voor vele zondaren hier op de wereld het Evangelie predikte, en dat zij dat dagelijks van Hem hoorden en de Schriften lazen die van Hem en Zijn leer getuigden. Want hoewel het licht nu in de wereld gekomen was, zo heeft dat nochtans niet mogen helpen, omdat de mensen de duisternis liever hebben gehad dan het licht. En waarom toch beminden zij de duisternis boven het licht? Daarom, omdat hun werken boos waren en door het licht bestraft werden (Joh. 3:19, 20). Die bestraffing van het licht van het Evangelie konden zij niet verdragen, omdat zij met hun harten nog vast bleven staan in de liefde tot de zonden en geen ernstige begeerte hadden om daarvan te Scheiden. Daarom sloten zij liever hun ogen geheel toe voor het licht van het Evangelie en wilden zij van Christus" leer en prediking niets weten of verstaan. Dat

deden zij liever dan dat zij door de Wet en het Evangelie eens duidelijk kennis wilden nemen van hun zonden en boze werken. En zo doen de mensen nog dagelijks, die, hoeveel zij ook lezen en horen van het Woord van God, nochtans weigeren eens recht kennis te nemen van hun zonden, en die, door Gods genade, eens als een zware last op hun harten te leggen. De liefde tot de zonden verblindt hen zodanig, dat zij niets van Gods heilige en hemelse waarheid op de juiste wijze kunnen weten, zolang dit deksel van de zonden aldus blijft liggen op de ogen van hun zielen. Zij kunnen duizend goede boeken lezen en allerlei Goddelijke wetenschap, die daarin vervat is, in hun hoofd bijeen halen, als in een goed gevuld magazijn; maar zij blijven nochtans voor en na geheel blind aan hun harten, zolang zij blind blijven voor de kennis van hun zonden, blind voor de droevige ellenden die daaruit voortkomen en die de zonden noodzakelijk vergezellen.

Daarnaast is het ook volstrekt onmogelijk, dat de mensen, zolang zij door Gods Geest van hun zonden en ellenden niet waarlijk overtuigd zijn, met hartelijke ernst en aandacht en met een oprechte liefde en belangstelling van het gemoed, de heilige waarheden van de Geest zullen kunnen lezen, en die dagelijks vlijtig naspeuren als verborgen schatten. Het zijn immers de honger en de dorst, die een mens zullen aandrijven om spijs en drank voor zich te zoeken; en als ze die gevonden hebben, deze met graagte te nemen en zich daarmee te voeden. Het zijn de ziekte en het gevoel van de drukkende lichaamskwalen, die iemand zullen aanzetten om ernstig naar geneesmiddelen om te zien, en die zorgvuldig tot zijn genezing te gebruiken. Maar indien een mens niet door een levendig gevoel van zijn zonden en ellenden waarlijk hongerig en dorstig, en ziek en gewond aan zijn hart geworden is, zo zal hij zich ook nooit met ware ernst toeleggen op een juist gebruik van de hemelse spijzen en de geneesmiddelen van het allerdierbaarste Woord van God. Hij kan de geestelijke waarheden van het Woord lezen, overdenken en gebruiken zoveel hij wil, maar hij zal het nochtans nooit met ware ernst kunnen doen, om er een waarachtig voordeel tot zaligheid van zijn ziel door te krijgen, door de genade en werking van de Heilige Geest, zolang hij in de grond van zijn ziel blind en zorgeloos onder zijn zonden blijft staan. Dit is de voornaamste reden, dat zoveel mensen geen wezenlijke vrucht opdoen met al hun lezen en horen van het Woord, hoe nauwkeurig en regelmatig zij ook verder in die plicht dagelijks mogen bezig zijn. Zij worden niet door een geestelijke nood van hun zielen ernstig gedrongen om hetgeen zij lezen of horen, door Gods genade, tot hun eigen stichting en zaligheid aan te leggen.

Wanneer u dan, o mens, ooit met goede vrucht voor uzelf de heilige en geestelijke zaken van het Woord wilt lezen en die ernstig wilt naspeuren, wees dan toch vermaand dat u eerst, vóór alle dingen, een ware overtuiging van uw zonden en uw rampzalige staat, met de hulp van Gods Geest, in uw binnenste zoekt te krijgen. Nu leeft u daar zo maar los en onaandachtig heen, en houdt u tevreden met de uiterlijke waarneming van deze plicht. Ja, u rust daarin en maakt die zelfs tot een grond van uw vertrouwen. Maar indien u eens enigszins op de rechte wijze ontwaakt zult zijn uit de geruste slaap van de zonde; als u de last van uw zonden en van de heilige vloek en toorn van God eens aan uw hart zal beginnen te voelen, zodat u met de stokbewaarder ook zult moeten uitroepen: "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" (Hand. 16:30) o, dan zult u eerst met aandacht beginnen te lezen. Dan zult u lezen met veel gebeden en tranen; dan zult u bij de zaken die u leest met uw gemoed in ernstige overdenkingen trachten stil te staan en die, met de hulp van Gods Geest, wel met inspanning zoeken te verstaan, te geloven en ze op uw hart te drukken. Ja, waar u nu doorgaans al slapende leest, met

een blind oog en een koud, ongevoelig hart, daar zullen dan al de vermogens van uw ziel onder het lezen van Gods gepaste waarheden, als het ware als geroerd en bewogen worden, en er grotelijks mee ingenomen zijn. Voorzeker, één uur lezen in zulk een staat van heilige gemoedsovertuiging zal u, door Gods genade, dan meer zaligmakend voordeel aanbrengen dan al dat menigvuldige lezen en herlezen, waarmee u zich nu dagelijks bezighoudt. Waarlijk bekommerde en overtuigde zielen, die de geestelijke waarheden van het Evangelie aanhoudend horen en lezen, zijn evenals degenen die voor de wind zeilen en die een goede voortgang maken naar de hemel.

Maar een slapend en zorgeloos zondaar, hoe aanhoudend hij ook hoort en leest, is net als iemand die met een schuit zonder zeil of wind op het water ligt te dobberen en van de ene oever drijft naar de andere. Ja, zo iemand wordt door de stroom geheel ongevoelig meer achteruit, dan voorwaarts gevoerd. Een Moor, die, vol bekommernis over zijn eeuwige zaligheid, gezeten was op zijn wagen en een arm verslagen tollenaar in de tempel, konden, door Gods genade, met horen of lezen in één uur veel meer voordeel doen tot bekering en zaligheid van hun zielen, dan de dwaze maagden met al hun schone boeken en helder lichtende genademiddelen. Wees dan toch, o mens, maar eens oprecht met uw zonden verlegen en laat u daarvoor eens gevoelig maken door die Geest, Die de wereld komt overtuigen van zonde (Joh. 16:8). En wees verzekerd, u zult dan kunnen lezen met geheel andere ogen en harten dan u ooit tevoren gedaan hebt. Diezelfde boeken, die u nu soms in slaap kunnen doen vallen, zullen u dan als een brandend vuur zijn in uw beenderen, en u zult ze dan door Gods genade als middelen bevinden die "levend en krachtig zijn, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaande door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs" (Hebr. 4:12). Wanneer uw harten maar eens recht vermurwd en doortrokken zullen zijn met een Goddelijke droefheid over uw zonden, dan zullen ook zelfs de eenvoudigste geschriften, die Gods waarheid maar ernstig en zuiver aan u voordragen, u zijn "gelijk prikkelen en gelijk nagelen, diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van de enige Herder" (Pred. 12:11).

Vraag.

Misschien zal iemand hier vragen: hoe hij eens in zo'n waarachtige overtuiging en gevoel van zijn zonden zou mogen komen.

Antwoord.

Wij zeggen, dat dit volgens ons een vraag is van het grootste gewicht en belang; niet slechts alleen in zichzelf, maar ook in verband met de geesteloze tijd waarin wij nu leven. Een tijd waarin de juiste voorstelling van de leer van de overtuiging door de Geest een zo geheel en hoognoodzakelijk werk schijnt geworden te zijn, dat wij het niet kunnen nalaten om ons daarover wat uitvoeriger uit te laten.

(a) Wij zeggen dan eerst, dat, om op de rechte wijze, grondig en tot een evangelische verbreking en verbrijzeling des harten toe, van zonden overtuigd te worden zoals tot zaligheid nodig is, voorzeker een groot werk is. Ja, een werk van Gods vrije en almachtige genade in het hart van een uitverkoren zondaar. Tot *een algemene overtuiging van zonden* kunnen velen licht geraken, beide door hun eigen arbeid en door Gods algemene werking; en door enig algemeen, hetzij gewoon, hetzij buitengewoon middel. Maar om *zaligmakend* en in de grond van zijn hart recht overtuigd te worden, dit is de grote en genadige werking van Gods wederbarende Geest, Die in onze harten een weg komt openen voor Christus. Dit moet niemand afschrikken om zo'n geestelijke en zaligmakende overtuiging met ernst voor

zichzelf te zoeken. Want zij is een van die heerlijke gaven, die Christus in Zijn hemelvaart "genomen heeft, om uit te delen onder de mensen", opdat "ook wederhorigen bij God de Heere zouden wonen" (Ps. 68:19). Ja, het is die gave die Christus met Zijn komst in de wereld, voor de arme blinde zondaren verworven en verdiend heeft. Want hiertoe "heeft ons bezocht de Opgang uit de hoogte; om te verschijnen degenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te richten op de weg des vredes" (Luk. 1:78, 79). Zij behoort tot het grote werk van zaligheid en wedergeboorte, waartoe de Heere Jezus Zijn Heilige Geest en Zijn genade in de beloften van het Evangelie, een ieder, die haar maar in een oprechte, gelovige begeerte van Hem wil aannemen en ontvangen, zonder onderscheid om niet belooft en aanbiedt. Het is die ogenzalf, waarmee Christus ook zelfs de allerblindste en meest zorgeloze zondaren raadt, dat "zij hun ogen zullen zalven, opdat zij zien mogen" (Openb. 3:18).

- (b) Indien iemand dan maar waarlijk begerig en verlangend is naar een inwendige zielsovertuiging - zonder welke hij zeker zal moeten verloren gaan en niet één genademiddel van Christus" Geest ooit recht zal kunnen gebruiken - zie hier dan de rechte weg om eens, met Gods genade, daartoe te komen, hoe blind, ongevoelig en ten uiterste rampzalig en ellendig hij in zichzelf ook wezen mag.

1. De noodzaak van zo'n overtuiging in de ziel.

Laat hem terdege overwegen de noodzakelijkheid van zo'n overtuiging in de binnenste grond van zijn ziel. Zolang de mensen bij zichzelf niet waarlijk overtuigd zijn van de noodzakelijkheid van een geestelijke en zaligmakende overtuiging voor hun eigen zielen, zullen zij ook niet arbeiden, door Gods genade, om dezelve te krijgen. Zij zullen steeds geheel gerust en zorgeloos blijven leven in hun zonden, en in de wereldse begeerlijkheden met vermaak altijd blijven wandelen. En indien er soms al eens enige lichte bekommelingen over hun zaligheid in hen oprijzen, die zullen nochtans niet doorbreken, maar die zullen weldra weer ophouden en als een morgenwolk verdwijnen. Daarom moet een ieder hier zoeken om er werkelijk grondig bij zichzelf van overtuigd te zijn, dat al zijn arbeid om de zaligheid zeker geheel tevergeefs zal zijn, tenzij Gods Geest eens uit genade hem geschonken wordt, door het Evangelie, als een Geest van overtuiging, om zijn hart met een waarachtige droefheid, die naar God is, en met een innerlijke verslagenheid onder de last van zonde en toorn, voor de allerhoogste God geheel te vernederen. Want zoals iemand die zaait, geen vrucht te verwachten heeft, tenzij hij eerst de harde aarde goed heeft omgeploegd en zacht gemaakt, zodat het zaad erin kan vallen en zich met de aarde verenigen om vrucht voort te brengen, zo moet ook noodzakelijk de steenachtige aarde van het harde hart van de mens door een zaligmakende overtuiging van Gods Geest eerst wel terdege geroerd en zacht gemaakt zijn, voordat het zaad van de hemelse genade daarin kan vallen en wortel schieten, om de vrucht van een dadelijke en waarachtige bekering voort te brengen. Het is Christus" gewone weg, dat Hij eerst de arme zondaars opwekt uit hun geruste zondeslaap, en hen voor hun zonde en hun rampzalige staat oprecht gevoelig maakt. Hij doet dit totdat zij handelbaar voor Hem worden en geschikt van hart om, door de werking van Zijn Geest, Zijn genade oprecht gelovig te begeren en die gewillig aan te nemen, wanneer Hij die hun komt schenken in de beloften van Zijn Heilig Evangelie. Niet eerder toch kan de Heere Jezus met de zondaren in Zijn weg van vrije genade handelen. Niet eerder kan Hij hun harten innemen, en die voor Zich openen door Zijn Geest, voordat Hij hen vindt liggen in een gevoelige nood en in een hartgrondige en smartelijke zielsverlegenheid onder de last van hun zonden en van de

toorn van God; want "Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn" (Matth. 9:12).

Waarom toch staat Christus zo lange tijd tevergeefs te kloppen aan de deur van het hart van de mensen, en roept Hij luid voor hun oren in de beloften van het Evangelie, zonder dat er nochtans iemand Zijn stem wil horen of de deur voor Hem open doen? Het is, omdat er bij dergelijke mensen nog geen ware nood of verlegenheid van binnen is. Zij zitten nog in een geruste blindheid, en liggen met hun harten nog wijd uitgestrekt op het rampzalige bed van de zorgeloosheid. Zij voelen nog niet de benauwde en drukkende last van hun zonden en van Gods toorn, die op hen ligt. Zij denken nog niet met ernst aan het gevaar van de hel en van de eeuwige verdoemenis. Ofschoon zij daar ook al veel van horen en lezen, zij letten daar niet aandachtig op, zij trekken het zich niet aan. De satan verblindt hun nog de zinnen, en zij vleien zichzelf met een ingebeelde deugd en met een goede hoop op de hemel, en dat het alles met hen nog wel gaan zal. En de wereld geeft hun voortdurend stof en gelegenheid, om hun arme geest met ijdele dingen bezig te houden. Zo laten die ongelukkige mensen de Heere Jezus in Zijn Woord en door Zijn dienaren dan roepen zoveel Hij wil, zonder op Hem en Zijn genade enige acht te slaan. En dat zou zo zonder einde altoos duren, als Christus niet eens met Zijn Geest in hun harten begon te werken, om hen van hun zonden op een levendige en krachtige wijze van binnen te overtuigen, en hen langs die weg naar Zijn genade eens oprecht begerig te maken. Daarom is die overtuiging van de zonden van zo'n grote en volstreekte noodzakelijkheid; en nooit zal een mens, in de gewone weg van het Evangelie, zonder die overtuiging bekeerd of behouden kunnen worden.

2. Het gemis van een geestelijk werk van overtuiging in de ziel op een rechte wijze leren kennen.

Laat zo iemand ook zijn eigen gemis van een geestelijk werk van overtuiging in zijn ziel op de rechte wijze leren kennen. De mensen kennen de krachtige werking van een Goddelijke openbaring niet voordat zij die in hun eigen harten waarlijk gevoelen. En omdat zij daarnaast ook geen acht geven op hetgeen de Geest van die genade zo duidelijk leert in het Woord, zo gebeurt het nog al eens, dat velen van zichzelf menen, dat zij al spoedig wel genoeg van hun zonden en van Gods verdiende vloek en toorn overtuigd zijn, als zij maar iets van die dingen weten en verstaan, en die zo in het algemeen als Goddelijke waarheden geloven en belijden. Of zij menen voldoende overtuigd te zijn, als zij maar eens een algemene overtuiging hebben, die niet tot de binnenste grond van het hart doordringt, maar die enkel uitloopt op enig benauwd vrees, beroeringen en bekommelingen, zoals bij Felix (Hand. 24:25), zonder een ware verbrijzeling van de geest, die hen waarlijk vatbaar maakt voor de genade van het Evangelie. Hierdoor worden velen verhinderd, dat zij hun droevig gemis van een zaligmakend werk van de overtuiging, zoals de Geest dat in de harten van alle ware uitverkorenen en gelovigen werkt, niet kunnen bemerken. En dit veroorzaakt dat zij hierover dan ook nooit op de rechte wijze bekommerd en verlegen bij zichzelf worden. Want de verleidende inbeelding, dat men alreeds bezit wat men nog waarlijk mist, houdt de zondaars zorgeloos en doet velen ongevoelig blijven voor hun rampzalig gebrek en voor de jammerlijke ellende van hun zielen, totdat zij die eens eeuwig in de hel, helaas, moeten ondervinden.

Daarom behoren immers degenen, die in de grond van hun zielen nog waarlijk blind en zorgeloos voor God zijn blijven staan, eens volkomen ernstig en aandachtig te gaan

inkeren tot hun harten. Ze moeten er naar streven om, door de hulp van de Geest, een ware kennis te krijgen van hun geestelijke blindheid en van de verschrikkelijke hardheid, onboetvaardigheid, zorgeloosheid en ongelovigheid van hun harten. Waarin zij dagelijks leven, zonder ooit oprecht bedroefd en verslagen van hart te zijn over hun zonden, en zonder recht te vrezen voor de toorn van de heilige en almachtige God, en voor de hel en de eeuwige verdoemenis; en zonder met ernst te arbeiden om de gemeenschap met Christus door het geloof, om hun zonden door Hem uit genade vergeven en hun zielen van toorn, hel en satan waarlijk gered en verlost te krijgen. Zij behoren er zeer aandachtig op te letten en daar ernstig bij stil te staan, wat een geweldige ijdelheid en aardsgezindheid nog de overhand heeft in hun harten, en hoe grotelijks zij nog door de liefde tot de wereld en tot de zonden dagelijks vervoerd worden. Zij moeten erbij stilstaan dat het onuitsprekelijk gewicht van een eeuwige zaligheid nog niet waarlijk op hun geest gebonden is, maar dat zij het nog zo gemakkelijk kunnen stellen buiten Gods genade en zonder de zalige gemeenschap van de Heere Jezus. Deze dingen behoren zij ernstig in te zien en te overwegen bij zichzelf, en daar niet meer zo lichtzinnig en onbedachtzaam overheen te lopen. Dit zal hun dan, met Gods genade, de weg banen om te komen tot een helder gezicht van hun geesteloze en onbekeerde staat. Dat zij nog leven zonder de Geest der overtuiging en zij Zijn zalige hartvernederende werking nog nooit in hun zielen ondervonden hebben, met als gevolg dat zij dan ook nog ten uiterste rampzalig en in gevaar van de eeuwige verdoemenis zijn. En nog geen deel of gemeenschap aan de Heere Jezus hebben, want die de Geest van Christus niet heeft (die ook de Geest der overtuiging is voor al degenen, die zalig worden), die komt Hem niet toe (Rom. 8:9).

Ach, of de Heere gave, dat vele geruste zondaren eens bewogen werden, om hier nog bijtijds hun ogen te openen, zodat zij beide, de hoge noodzakelijkheid van een geestelijke overtuiging, en hun waarachtig en rampzalig gemis daarvan, nog eens recht mochten zien en met ernst ter harte nemen. Opdat zij in zo'n ellendige staat van geesteloosheid niet langer gerust en zorgeloos onder al de middelen van zaligheid meer zouden blijven leven, tot een verschrikkelijke verzwaring van hun eeuwige verdoemenis. Want voorzeker, nooit zal iemand naar een overtuigend werk van de Geest in zijn ziel ernstig staan, en die zonder ophouden zoeken, voordat hij zowel de noodzakelijkheid als zijn gemis daarvan, op een duidelijke en hartaandoende wijze, door Gods genade bemerkt.

En het kan niet anders, of dit moet de zorgeloze zondaar direct zeer bekommerd en verlegen doen worden, en met ernst werkzaam doen zijn om zijn zaligheid te gaan zoeken. Want een levendig gezicht; door Gods Geest, van het gemis van een ware en zaligmakende overtuiging in het hart, is al direct het begin van het overtuigende werk van de Geest Zelf. Waar ook de Geest mag aanvangen om een blinde zondaar allereerst in zijn hart inwendig te ontdekken, het is alles hetzelfde, indien de zondaar daardoor maar ontwaakt begint te worden uit de vaste en geruste slaap van zijn zorgeloosheid. En als hij maar met zoveel ernst en aandoening over de bekering en zaligheid van zijn ziel begint bekommerd te worden, dat hij daaraan veel meer gelegen laat liggen dan aan enig ander ding van de wereld, wat het dan ook wezen mag. Dit behoorde dan immers ook iedereen, met Gods genade, op te wekken en ernstig te doen begeren om, door Gods Woord en Geest, van zijn tegenwoordige staat en gelegenheid een ware kennis te krijgen, zoals die in werkelijkheid is. Al het werk van de overtuiging van de Geest loopt toch altijd daarheen, om de blinde zondaar inwendig de ogen te openen bij het licht van het waarachtige Woord van God; en om hem een juist gezicht van

zichzelf te geven. Hierdoor krijgt de zondaar dan een heldere kennis van zijn staat, zo ellendig en rampzalig als die in werkelijkheid is. En waar die kennis eens door de Geest van God begonnen is in het hart van een zondaar, daar dringt haar overtuigend licht, onder de middelen en ordonnantiën van het Evangelie, dan steeds hoe langer hoe meer door. Het klimt daar, tegen alle tegenstand van de satan en van het eigen hart van de zondaar, door de almachtige werking van de Geest geleidelijk hoger en hoger op; waardoor de arme mens, van wie het hart onder die krachtvolle werking van de Geest gebonden blijft, dan ook dagelijks hoe langer hoe meer met ernst bekommerd en verlegen wordt over zijn eeuwige behoudenis. En dat naar mate hij al meer en meer duidelijke kennis en een smartelijk gevoel van zijn zonden krijgt, zodat hij nergens rust kan vinden voor zijn beangste ziel, voordat de Geest hem, door een oprecht geloof, met zijn hart geheel uitvoert uit zichzelf en de wereld, en hem komt leiden tot Christus, Die alleen aan de vermoeide zielen, die tot Hem komen, rust geeft.

3. Overweging dat de overtuiging alleen is te krijgen door de werking van de Geest en door middel van Gods Woord.

Laat ieder, die verlangt om een geestelijk werk van overtuiging in zijn ziel te hebben, ook wel terdege bij zichzelf overwegen, dat hij zelf daartoe geheel onmachtig is en dat dit alleen te krijgen is door de krachtvolle en genadige werking van Christus' Geest, door middel van het Woord van God. Dat vele mensen nooit tot een ware en doorbrekende overtuiging van hun zonden komen, maar altijd òf geheel zorgeloos, òf slechts in een algemene bekommernis blijven leven, dat komt omdat zij niet gelovig gebruik maken van de krachtvolle hulp van de Geest en van Christus' genadige belofte, Die Zijn Geest hiertoe in het Heilig Evangelie beloofd heeft. Indiende arme mensen maar eens op de rechte wijze wilden inzien, en door de genade Gods aandachtig zouden opmerken, wat een groot en gewichtig werk het is, om een zondaar hartgrondig te overtuigen van zijn zonden, zodat hij, met een verbroken hart en een verslagen geest, neervalt aan Christus' voeten en met de tollenaar daar begint te bidden en te schreien om genade, dan zouden zij direct kunnen zien, dat het voorzeker een almachtig werk van de Heilige Geest is, Die dat, door middel van het Woord van God, gaat werken in de harten van de uitverkorenen. Diezelfde Goddelijke kracht, Die eens hemel en aarde met al de schepselen uit niet geschapen heeft, is ook nog nodig om een zondaar van zijn zonden te overtuigen. Daarom heeft Christus ons beloofd, dat de Geest hiertoe in de wereld zal komen (Joh. 16:8). Immers, wat is er aan het dode en verdorven hart van een zondaar veel te doen, voordat hij tot zaligheid maar in het allerminst op de rechte wijze overtuigd en aan zichzelf bekendgemaakt zal worden! Wat is er in hem een verschrikkelijk geweld van duisternis en van blindheid van het verstand, waarin de satan met al zijn list en kracht, zonder ophouden, steeds werkt! Hoeveel verkeerdheid en verdraaidheid in zijn oordeel! Hoeveel verdorvenheid, tegenstand en vijandschap in zijn wil en genegenheden! Hoeveel onuitsprekelijke verstoktheid, onbuigzaamheid en zorgeloosheid in zijn hart! Wat steekt hij vol inbeelding, waanwijsheid, opgeblazenheid, hoogmoed, dodelijk bedrog en arglistigheid en snode eigenliefde! Hoe vast ligt hij verzonken en gedompeld in de liefde tot de zonden en tot de aardse dingen, en in een grondeloze modderpoel van onreine lusten en boze begeerlijkheden; van ongeregelde hartstochten, kwade en verouderde gewoonten, en van duizend andere banden van de satan, waaraan een onboetvaardig hart ingewikkeld en volkomen vastgeketend is! En wat arbeidt de satan ook met een vreselijk geweld om de ziel van een zondaar in zijn strikken gevangen te houden!

O, niemand weet of verstaat het enigszins op de rechte wijze, dan hij, van wie de Heilige Geest de banden door een zalige bekering tot God in Christus, reeds met Zijn Goddelijke kracht begint te ontbinden en los te maken. Wat zal dan een arm zondaar, die geheel verduisterd is in zijn verstand, en geheel dood ligt in de zonde, en die alleen een slaaf van de satan is, hier toch kunnen doen of in het werk stellen, tot zijn eigen overtuiging en bekering. Wat zal hij doen zonder de almachtige hulp van de Heilige Geest, Die van de Vader en de Zoon uitgaat, en Die door Christus aan alle arme en verlegen zondaren uit genade beloofd wordt in het Evangelie, als zij Hem maar eenmaal ootmoedig om die Geest willen bidden?

O, mijn vrienden, leert dan toch eens oprecht kennen en verstaan hoe nodig u de Geest van Christus is, om u eens waarlijk van zonden te overtuigen en u geheel, in ware zielsboetvaardigheid, voor Christus te vernederen. Roept en schreit toch eens tot Christus om de hulp van Zijn Geest, en laat het u eens waarlijk daarom te doen zijn. Wilt toch niet langer zonder die Geest gerust in uw zonden blijven leven. Het kan misschien spoedig en plotseling met u gedaan zijn. Uw leven is immers kort en uw tijd van sterven is geheel onzeker. Dood en eeuwigheid kunnen weldra bij u in huis treden als u er het minst aan denkt. En als u sterft zonder een ware overtuiging van uw zonden, dan sterft u onboetvaardig; en wie u ook mag zijn, u gaat dan voorzeker naar een eeuwig verderf. Hij, die door de Geest nooit oprecht overtuigd werd van zijn zonden, sterft zonder kennis en waar berouw van zijn zonden; en dus ook zonder Christus, zonder genade en zonder vergeving. Waarom veracht u dan, o mens, dit grote werk van de Geest nog langer en blijft verder losbandig en zorgeloos in uw zonden leven? U moet, zo waarachtig als God leeft, u eens van uw zonden hartgrondig en tot een ware verbrijzeling toe, laten overtuigen, of gij moet anders in uw zonden sterven en u door de satan voor eeuwig laten voeren naar de hel. Verbeeldt u toch niet dat het anders met deze zaak gelegen is. Het is enkel bedrog van de satan, indien u meent, dat u, zonder een ware, Goddelijke en zielvernederende overtuiging van zonden, in de hemel zult kunnen komen. Of dat u zo'n overtuiging, enkel door het uiterlijke gebruik van de middelen en door uw eigen arbeid, zonder de Geest, zult kunnen krijgen. Of dat u nog tijd genoeg zult over hebben om die met ernst te zoeken; of anders, dat die voor u niet te krijgen is; dat Gods Geest wel in anderen, maar niet in u wil werken, enzovoorts.

Ach, dat niemand zijn arme ziel nog langer met een dergelijk bedrog van de satan zou willen voeden, maar dat hij, door Gods genade, eens mocht bewogen worden om zich, zo ellendig en rampzalig als hij ook mag zijn, geheel neer te leggen voor de genadige bewerking van Christus' Geest, en Hem ernstig en ootmoedig te smeken om de Goddelijke ogenzalf, voordat het eens voor hem in alle eeuwigheid te laat zal zijn.

4. Arbeiden om een ernstig gebruik te maken van het geschikte en noodzakelijke hulpmiddel van de Goddelijke Wet.

Laat een ziel, die door de Geest des hemels tot zaligheid begeert overtuigd te worden, ook arbeiden, om een ernstig gebruik te maken van het geschikte en noodzakelijke hulpmiddel van de Goddelijke Wet. Hoewel het Woord alleen en alle andere ingestelde middelen ons niet kunnen helpen, zonder de Geest, zo zal ook de Geest ons geenszins helpen zonder het Woord en de middelen, maar die beide moeten altijd tezamen gaan. Zoals een geneesheer, die iemand van blindheid of van enige andere kwaal wil genezen, daartoe goede en nuttige middelen gebruikt, die door God Zelf daartoe zijn geschapen, zo gebruikt ook de Heilige Geest onder alle middelen bijzonder dat van de

Wet, om onze ogen inwendig te openen bij het heldere licht van God, dat door de werking van de Geest vanuit de Wet geleidelijk en aanhoudend, meer en meer, gevoelig komt stralen in onze harten. Deze Wet wordt ons in haar gehele uitgebreidheid, de gehele Heilige Schrift door, voorgedragen; niet slechts in uitdrukkelijke geboden, maar ook in allerlei Goddelijke vermaningen, bestraffingen, dreigementen, kastijdingen en oordelen, en in vele voorbeelden, zowel goede als kwade. Daarvan is de Heilige Schrift geheel vervuld, die daarom ook de Wet des Heeren genoemd wordt. Hier behoort de mens nu een aandachtig en zorgvuldig gebruik van te maken, met de hulp van de Heilige Geest; want toch "door de Wet is de kennis der zonde" (Rom. 3:20).

Hij die zich niet aandachtig en aanhoudend wil spiegelen in de Wet, moet niet verwachten, dat de Geest hem ooit recht tot zaligheid van zonden zal komen overtuigen. Als wij Gods Wet willen verachten en verwaarlozen, dan verachten wij ook de genade van de overtuiging van de Geest, die in ons niet gewerkt wordt, dan door een ernstige en aandachtige beschouwing en gebruikmaking van de Wet. Want "het gebod is een lamp, en de Wet is een licht" (Spr. 6:23). Laten zij dan toch wel terdege in Gods Wet studeren, zij die begeren door Gods Geest tot zaligheid op de rechte wijze overtuigd te worden. Wij moeten onder een ernstig uitzien, zoeken en bidden om de Geest, onze zielen dagelijks proberen op te brengen tot de Wet van God, als wij ooit begeren een ware kennis van onze zonden en van onze doemwaardige staat te krijgen. Wij moeten met aandacht trachten stil te staan bij die hoge, almachtige en heilige God, Die ons de Wet tot een volmaakte regel van ons leven gegeven heeft. O, wij moeten ernstig arbeiden om Hem recht te kennen, wat voor een geduchte en vreselijke God Hij is, opdat wij niet langer zonder Zijn vreze zouden wandelen. Wij moeten de inhoud van de heilige Wet en van al haar geboden, steeds aandachtig overdenken en die grondig trachten te verstaan, hoe volmaakt, heilig, rechtvaardig en geestelijk die liggen, en hoe uitgebreid ze zijn over al ons doen en laten, beide naar ziel en lichaam. Wij moeten de gestrenge en heilige vloek van de Wet ook grondig leren verstaan, en wat het wil zeggen: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen" (Gal. 3:10).

Hier moeten wij terdege bij onszelf overwegen, dat dit de uitspraak en het vonnis over alle mensen is, zonder onderscheid, door een God, Die oneindig heilig, rechtvaardig, almachtig en waarachtig is, Die eerder ophouden zal God te zijn, dan dat Hij dit woord weer zou intrekken. Hier moeten wij met alle aandacht bij stilstaan en zolang roepen om de Geest van Christus, totdat wij deze geduchte vloek van de Wet eens oprecht met onze harten, in een heilige vrees en beving, mogen geloven. Verder moeten wij dit alles, met de hulp van de Geest, dan ook persoonlijk toepassen op onszelf, en onszelf, zoals wij zijn, bij die heilige en volmaakte Wet van God neerleggen en overdenken met een ernstige aandacht in onze harten, onze staat en ons gehele leven en wandel, van onze geboorte af aan. En ziet, hier zullen wij dan door de Wet, eindelijk, door Gods Geest, gebracht worden tot een rechte kennis en overtuiging van onze zonden. Dan zullen wij zien, wat voor gruwelijke mensen, wat voor snode en verdoemelijke monsters van Goddeloosheid wij voor God zijn; en hoe het beste dat aan ons is, enkel zonde, onreinheid en geveinsdheid is. Hoe er waarlijk "van de voetzool af tot het hoofd toe", zowel van binnen als van buiten, "niets geheels aan ons is, maar enkel wonden en striemen en etterbuilen" (Jes. 1:6).

Hier zullen wij nu, in het licht van de Wet en van de Geest, zeer levendig gewaar worden, dat wij geheel, met al onze werken, liggen onder de vloek en toorn van God,

en dat wij in elk opzicht gevangen zitten in de slavernij van de zonde en van de satan, en in de macht van de hel en van de dood. Ja, hier zullen wij ook gewaar worden onze dodelijke onmacht en hoe wij vare onszelf, zonder Christus, niets kunnen doen tot verlossing of behoud van onze zielen. Want wij hebben met een almachtig en rechtvaardig God te doen, Die "te rein van ogen is, dan dat Hij het kwade zou zien" (Hab. 1:13). Die ook zelfs de minste zonde met de eeuwige dood en verdoemenis wil straffen. Zelf hebben wij ook een zo boze en Goddeloze, vijandige en ongelovige natuur, en liggen wij zo geheel gebonden in de macht en slavernij van de satan, dat wij daarom net zomin met de zonde kunnen ophouden of tot Christus kunnen komen door het Evangelie, als "een Moorman zijn huid zal veranderen, of een luipaard zijn vlekken" (Jer. 13:23). Dit zal ons dan eindelijk geheel doen wegzinken in een levendig en uitermate smartelijk en benauwd gevoel van onze verloren staat en ons "het leven onzer hand zo doen verliezen, dat wij zullen zeggen: Het is buiten hoop" (Jes. 57:10).

En als het met onze zielsovertuiging tot zover in waarheid gekomen is, door de almachtige werking van de Geest des Heeren, dan zijn wij de rechte voorwerpen geworden voor een geestelijke openbaring van Christus aan onze harten, door het Evangelie en door de werking van diezelfde Geest. Want hier gaan wij dan in de grond van de zaak geheel sterven aan de Wet, die nu "onze tuchtmeester wordt tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden" (Gal. 3:24). En zodra wij eens waarlijk aan de Wet gaan sterven met onze harten, ontvangen wij aanstonds het nieuwe leven van Christus, en van Zijn genade en Geest in ons binnenste, door het geloof, en gaan dan nu door Christus over in een verzoende en kinderlijke staat met God.

Ach, of het de Heere dan nu eens behaagde, langs zo'n weg in uw hart en in uw ziel, waarde lezer, te werken, als u nog niet waarlijk en Goddelijk overtuigd bent van uw zonden! Voorwaar, dan zou u pas werkelijk met voordeel voor uzelf Zijn Heilig Woord dagelijks kunnen lezen en horen. Zodra maar eens de Geest uw dorre beenderen, door Zijn kracht, begint te roeren en te bewegen, en u Zijn overtuigend licht binnen in uw hart voelt schijnen, dan zult u van stonde aan beginnen niet langer enkel met uw lichamelijke ogen en zinnen, maar ook inwendig met uw hart te lezen, en tot ontdekking van uw ziel te verstaan hetgeen u leest. Maar zolang u dit heilige werk van de Geest blijft versmaden, en daar niet eens ernstig om wilt bidden en arbeiden, hebt u niet te verwachten dat u tot uw eigen zaligheid met de allerbeste boeken, of met het Woord des Heeren zelf, ooit enige rechte vrucht of voordeel zult doen. U zult eerder duizend en nog meer boeken van voor tot achteren uitlezen, voordat u zult ophouden geheel blind en zorgeloos te blijven leven. En wat voor wetenschap u met zodanig werk dagelijks ook zal mogen vergaderen in uw hoofd, het zal toch alles maar een duistere, koude en harteloze wetenschap zijn, die des te zwaardere toorn en verdoemenis over u zal werken in die grote dag, als wij eens van ieder genademiddel, dat wij gehad hebben, aan Christus rekenschap zullen moeten geven. Indien u dan oprecht begeert, om eens met een waarachtig voordeel tot zaligheid van uw ziel, dagelijks Gods Woord te lezen, wees dan toch in de Naam van de Heere Jezus vermaand, dat u langs de weg die wij u voorgehouden hebben, met ernst wilt arbeiden om een overtuigend werk van de Geest in u te krijgen, en dat, terwijl het nog het heden genaamd wordt.

Niet minder moet dit ook nog de plicht en het ernstig voornemen van het vrome en bekeerde volk des Heeren zijn. Want ook hun droevige geesteloosheid en hun

onvruchtbaar gebruik maken van het Heilig Woord (dat zij dagelijks op zoveel verschillende wijzen en in zoveel verschillende middelen mogen lezen en horen) ontstaat uit diezelfde grond van gebrek van het licht des Geestes en van een werkzame overtuiging in hun zielen. Wij moeten niet menen dat het genoeg is, eens van zonden zover overtuigd te zijn, door de werking des Geestes, dat wij een aandeel aan Christus bekomen hebben, en met Hem tot het nieuwe leven van de zaligheid aanvankelijk zijn opgewekt. Nee geenszins, want de overtuiging van de Geest is een genade, zoals alle andere genades van het geestelijke leven, waarin de ware gelovigen nog dagelijks moeten opwassen en toenemen. Zij moeten daartoe dezelfde middelen, zonder ophouden, ernstig gebruiken, die anderen moeten aanwenden om het werk van de overtuiging van de Geest nog eerst te krijgen. Ja, deze overtuiging van de Heilige Geest is en blijft altijd, gelijk de eerste genade van het geestelijke leven. Die genade moet de weg banen voor al de andere genades, en zonder zijn gedurige wasdom kan niet een van de andere genades in de zielen van Gods kinderen ooit recht toenemen. Alle genade, die Christus door Zijn Geest in het hart van de gelovigen werkt, groeit als het ware niet anders dan op de boom van de overtuiging van de Geest en in de grond van ware zielsboetvaardigheid. En hierheen werken ook weer alle genades, uit hun eigen aard en natuur, door de kracht van de Geest, om het werk van de boetvaardigheid en van de overtuiging in onze harten dagelijks meer te bevorderen. De reden daarvan is, bij het licht van de Heere, zeer gemakkelijk te begrijpen. Christus, Die door Zijn Geest leeft en woont in onze harten, is voor ons de enige Fontein van alle genade. Hoe nader wij nu met Hem door het geloof verenigd worden, hoe meer alle genades van het geestelijke leven in ons dagelijks zullen opwassen, zoals Hij gezegd heeft: "die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen" (Joh. 15:5).

Maar wat is nu de middellijke weg van de Geest des Heeren om onze harten dagelijks in het geloof sterker met Christus te verenigen, anders, dan de voortdurend voortgaande en dagelijks toenemende overtuiging van de Geest in ons? Daardoor worden wij hoe langer hoe meer van Gods hoogheid en heiligheid, en van onze zonden en zielsellende grondig overtuigd, en langs deze weg dan voortdurend meer en meer tot een waarachtige verloochening van onszelf, en tot een ernstige en vurige begeerte naar Christus en Zijn genade gedreven. Daardoor openen wij dan langzamerhand onze harten wijder voor Christus in het geloof, om Hem, met Zijn Geest en genade, steeds meer en meer in ons te ontvangen. En hiertoe strekt dan nu de heilige Wet ook de bekeerde gelovigen voortdurend nog tot een spiegel van dagelijks toenemende overtuiging van zonden; en tot een tuchtmeesteres, om hen meer en meer door het geloof uit zichzelf te drijven naar Christus, de Fontein van hun zaligheid. God laat hen daarom, zoals onze Catechismus zegt, Zondag 44, *deze Wet dagelijks nog zo scherpelijk prediken, opdat zij hun leven lang hun zondige aard hoe langer hoe meer leren kennen, en des te begeriger zijn om de vergeving der zonden en de gerechtigheid in Christus te zoeken.*

Als dan nu Gods kinderen, door genade, niet ernstig daarnaar streven en niet dagelijks daarheen arbeiden, om in de overtuiging van de Geest en in de ware zielsboetvaardigheid hoe langer hoe meer toe te nemen, hoe kan het anders of daar moet weldra een nare doodsheid en geesteloosheid over hun zielen komen, die hen de plicht van horen en lezen steeds maar sleurachtig zal doen verrichten, en zonder een waar geestelijk voordeel voor zichzelf? Gebrek aan Geesteslicht en aan werkzame overtuiging dagelijks in het hart, stopt de fontein van al hun genades als het ware

geheel voor hen toe en brengt geleidelijk een droevige blindheid op hun verstand, en een grote verharding en ongevoeligheid in hun harten. Die kunnen, wanneer ze eens tot een soort van eigenschap toegenomen en opgeklommen zijn, gewoonlijk zeer moeilijk, en niet dan door grote smart en arbeid, weer in de grond genezen worden. En hieraan zal het mogelijk in deze droevige en geesteloze tijd de meesten van het volk des Heeren, helaas, schorten. Vandaar al die lauwheid, ernsteloosheid, zorgeloosheid, vleeselijke gezindheid, laatdunkendheid, hoogmoed, ongelovigheid en jammerlijke laagheid en onvruchtbaarheid onder al de genademiddelen, die tegenwoordig tot zulk een hoogte onder ons gerezen zijn. Vandaar zoveel sleurgodsdienstigheid, uiterlijkheid, vertoning, geveinsdheid en dagelijks toenemende onboetvaardigheid en harteloosheid in alle geestelijke verrichtingen. Ja, vandaar zoveel slordigheid, losbandigheid, ijdelspreking en schandelijk plichtverzuim; zoveel ergerlijkheid en een zo droevig werelds zijn; zoveel haat, nijd, afgunst, vooroordeel, liefdeloosheid, kwaadspreking en bitterheid tegen elkaar, en daaruit voortkomend twist, ruzie, scheuring, moedeloosheid, schande en laster. Al deze droevige werken van het vlees ontstaan uit dat grondeloze gebrek aan Geesteslicht en dagelijks toenemende overtuiging in de ziel, dat door al het lezen en horen, dat er steeds geschiedt, in het minst niet zal verbeterd worden. Hoe kan dat ook anders, aangezien daar, waar de Geest niet voortdurend in de ziel overtuigt en tot ware boetvaardigheid en vernedering werkt, al dit zondig en gruwelijk kwaad ook niet op de rechte wijze door ons gezien, noch door ons met waarachtig berouw en schaamte betreurd kan worden. Was ook juist dit niet het droevige verval en deellende van de kerk te Laodicéa, dat bij haar ook een zeer groot gebrek gevonden werd aan het overtuigende licht van de Geest? Immers, die verschrikkelijke lauwheid en ijverloosheid onder haar en die hoogmoedige inbeelding, waardoor zij dachten rijk en verrijkt te zijn en geens dings gebrek te hebben, waar kwam die anders door, dan omdat zij niet overtuigd, maar geheel onkundig waren van hun jammerlijke zielsellenden? "Zij wisten niet, dat zij waren ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt" (Openb. 3:17).

Toch mogen wij niet denken dat er geen ware bekeerde christenen in die gemeente zijn geweest, en dat zij allen alleen geveinsden en mondbelijders waren. Want wie zal met reden kunnen geloven, dat Christus zo'n belang in een gemeente zou stellen en op een buitengewone wijze Zelf een brief uit de hemel, tot haar bestraffing en bekering, aan haar te schrijven, indien er niet ten minste nog enige weinige ware christenen onder haar geweest waren? Maar ziet, het verval onder haar was algemeen. De oprechten, zowel als de geveinsden, stonden schuldig aan grote lauwheid, hoogmoed en geesteloosheid, en deden geen vrucht op met al de genademiddelen, die zij dagelijks in overvloed hadden. Zij hoorden en lazen en baden en gingen voortdurend naar de kerk en aan het Avondmaal; en toch werden zij van dag tot dag erger. Wat was toch de grond en oorzaak van dit grote kwaad? Was het niet voornamelijk hun geestelijke blindheid en dat zij verzuimden te staan naar een overtuigend werk des Geestes in hun harten? Daarom schrijft Christus hun daartegen de Geest der overtuiging voor, als het gepaste middel tegen deze hun geestelijke blindheid. En voorwaar, wij moeten ook nog tegenwoordig met ernst bereid zijn om datzelfde middel, door Gods genade, toe te passen aan onze harten. Anders zullen wij met al de wetenschap in ons hoofd en met duizend kostelijke boeken in onze hand, dagelijks nog tot grotere ellende en geesteloosheid vervallen, en hoe langer hoe meer van het inwendige leven des christendoms uit onze harten verliezen. O, dat de ontfermende God het ons maar eens in waarheid deed zien, wij zouden over onze grote blindheid moeten verbaasd staan en met de hoogste droefheid vernemen, hoe ver de Geest Gods alreeds door onze zonden

van ons is geweken. En voordat de Heere dit Zelf eens zal doen, in Zijn grondeloze barmhartigheid, mogen wij niet verwachten dat er door al de middelen der genade ooit enige rechte vrucht onder ons zal zijn.

D. Arbeiden om op een rechte wijze te leren verstaan hoe men dagelijks met vrucht zal lezen voor eigen ziel.

De laatste regel die wij hier een ieder wilden voorschrijven is: *dat hij toch eens arbeide om op een rechte wijze in de praktijk te leren verstaan hoe men dagelijks, door Gods genade, met vrucht zal lezen voor zijn eigen ziel.* Wanneer een mens maar eens iets van het gewicht van een eeuwige zaligheid op zijn hart gevoelt, en hij gaat het Heilig Woord, en andere goede en stichtelijke boeken lezen, omdat ze Gods geordineerde middelen zijn, waardoor Hij de Zijnen tot bekering wil brengen, laat zo iemand er dan wel op letten, wat noodzakelijk is om recht te lezen. Want dat wil de Heere zegenen en met geestelijke vrucht aan het hart achtervolgen, en zonder dat heeft niemand van al zijn lezen ooit enig waar voordeel voor zijn ziel te wachten.

1. Lezen en bidden altijd samen laten gaan.

Wie met een waar voordeel wil lezen, moet altijd tezamen lezen en bidden. Menigeen helaas, verliest al de vrucht van duizend uren lezen, omdat hij altijd leest zonder een ernstig en ootmoedig gebed tot God. De mensen beginnen maar dagelijks met deze plicht, alsof zij niets van de Geest daarvoor nodig hebben. Wanneer zij maar een goed boek in hun handen hebben, en enige vrije tijd en lust of opwekking om te lezen, dan beginnen zij zo maar ordeloos en onvoorbereid tot die grote plicht. Zij overdenken niet met ernst, hoe geheel onbekwaam zij daartoe zijn en hoe de Heere Zelf, om te lezen, inwendig hun verstand moet openen en hun hart met Zijn Geest moet aanroeren, om hetgeen zij lezen daarop te drukken en het recht aan hen te heiligen en te zegenen. En, zoals zij gewoonlijk maar onbedachtzaam tot die plicht over gaan, zo scheiden zij er ook weer mee uit, tevreden, indien zij slechts enige tijd met lezen hebben doorgebracht. En als zij soms voor, of na of onder de plicht al eens een gebed doen zo geschiedt dat toch maar flauw en zonder ernst. Hun gebed is als een slaap en hun lezen is als een droom. En daarom, zo weinig voordeel als een mens met slapen en dromen doet, zo weinig vrucht doen dezen ook met hun lezen en bidden. Helaas, wat is het droevig, dat men de mensen elke dag de kostelijke en onwaardeerbare middelen van de zaligheid zo schandelijk ziet misbruiken en dat zij er net zo mee handelen als de kinderen met hun speelgoed!

Voorzeker, dit is niet onder de minste redenen van de grimmige toorn en twist des Heeren, die Hij tegen ons heeft, dat ons volk van de allerheiligste dingen van Zijn Woord al lang niets anders dan een kinderspel gemaakt heeft. Met veel lezen, zonder ernstig bidden, kunnen de mensen hun verdoemenis verschrikkelijk verzwaren. En daarom moet een ieder zichzelf hier toch gewaarschuwd houden, dat hij deze Goddelijke plicht eens leert te beoefenen onder vele ernstige biddingen en smekingen tot de Heere, dat Hij hem die eens recht wil doen betrachten en dat Hij dit middel aan zijn ziel toch wil heiligen en zegenen door Zijn Geest.

O, arme mens, houd toch eens op met Gods ingestelde middelen langer zo verschrikkelijk te misbruiken, tot verzwaring van uw eeuwige verdoemenis. Zie toch eens in, dat u met al uw lezen zeker naar de hel gaat en dat het alles maar een vruchteloos tijd verkwisten, ja, een jammerlijk ontheiligen van het allerheiligste Woord en waarheid des Heeren is, zolang u niet van plan bent daarmee een waarachtig voordeel te doen, door Gods genade, voor uw arme ziel. Bemerkt toch eens uw diepe ellende en onbekwaamheid voor de Heere tot deze heilige plicht; hoe het met u is als degene waarvan geschreven staat (Jes. 29:12): "Of men geeft het boek aan een, die niet lezen kan, zeggende: Lees toch dit, en hij zegt: Ik kan niet lezen." Geef een blinde in het lichamelijke een boek in zijn hand en gebied hem daarin te lezen, zal hij niet

zeggen: Ach, ik kan niet, ik ben blind, ik kan niet één letter zien? Maar zo geheel blind bent u ook geestelijk met uw hart. Wat zult u dan kunnen zien of lezen, al had u ook al de boeken van de wereld voor u, tenzij u eerst uw blinde ogen, door de ogenzalf van Christus" Geest, laat openen? Probeer dan de geestelijke blindheid van uw hart eerst in waarheid op te merken en dat u Christus mist, Die het enige en waarachtige licht der wereld is. Word daar eens geheel bedroefd, verlegen en diep beangst onder, en roep eens uit: Wat zal ik ellendige, in deze jammerlijke staat toch kunnen zien of lezen? Gods boek is immers voor mij gesloten en verzegeld? Ik kan de dingen, die des Geestes Gods zijn, niet begrijpen of verstaan. "Ik tast", maar altijd "naar de wand, gelijk de blinden; en gelijk die geen ogen hebben, tast ik" (Jes. 59:10).

Val eens schreiende met hartelijke tranen aan de voeten van de Heere Jezus neer en roep tot Hem met die blinde bedelaar: "Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner; dat ik ziende mag worden" (Markus 10:47, 51). En laat Christus niet gaan van u, voordat Hij u genezen heeft. Ach, of het daartoe eens mocht komen met vele mensen, dat zij als arme blinden, met de Bijbel en alle middelen in de hand, voor de Heere Jezus neervielen en zo lang aan Zijn voeten bleven liggen, totdat Hij hun het licht des levens schonk en totdat Hij Zelf hen leerde lezen!

2. Lezen met een hartelijke aandacht

Wij zouden steeds moeten lezen met een hartelijke aandacht. Een mens, die gewoon is zonder aandacht te lezen, moet niet verwachten dat hij daarmee ooit enig waarachtig voordeel tot zaligheid van zijn ziel zal kunnen doen. Wat een dwaasheid zou het zijn, als een bakker zijn brood wilde bakken in een koude oven, zonder de hitte van het vuur? Maar wanneer er geen hitte van een ontstoken aandacht in het hart is, dan is dat hart ten enenmale als koud en bevroren. Hoe kunnen wij dan de dingen die wij lezen, in zo'n koud en onaandachtig hart, ooit gaar gebakken krijgen tot een goede spijs van geloof en Godzaligheid? Hier komt het al weer vandaan, dat de mensen niet het minst enig voordeel doen met al hun lezen, al oefenen zij zich ook alle dagen in die plicht, omdat zij nog niet geleerd hebben dat te doen met een hartelijke zielsaandacht en in stille afgetrokkenheid en verzameling des harten voor de Heere. Nu eens liggen hun gedachten nog gerust te slapen en zijn geheel bedwelmd door satans sluimerdrank van diepe zorgeloosheid en vleselijke blindheid; zodat, wanneer zij alleraandachtigst lezen, zij dat toch altijd doen met slapende en sluimerende gedachten, die onmogelijk in staat zijn om behoorlijk te werken omtrent Goddelijke en geestelijke dingen. Dan weer zijn hun gedachten op allerlei manieren in de wereld verstrooid en verspreid, en vliegen heimelijk in het hart als wilde vogels overal heen, terwijl de mens zijn ogen vast in een boek houdt. Zij lezen, maar hun harten worden heimelijk van de zonde en de wereld zodanig bewogen, dat zij niet een ogenblik bij hetgeen er gelezen wordt op de rechte wijze kunnen stil staan. Een hart, waarin nog geen heilige en geestelijke aandacht is, is evenals een zeef of vergiet, met duizend openingen van ijdelheid en van zondige begeerlijkheid en van velerlei andere verdorvenheid van de satan. Welke Goddelijke leer er door het aanhoudend lezen, zoals water, ook rijkelijk op wordt uitgegoten, het loopt er nochtans alles ongevoelig doorheen. Wat er ook van in het hoofd mag blijven hangen, er blijft toch niets van in het hart liggen. Het blijft in zijn binnenste grond altijd zonder het Woord Gods, hoeveel dat Woord ook dagelijks gelezen en gehoord wordt.

Helaas, dit is ook een van de droevigste gebreken van de mensen, die het christendom belijden, dat zij altijd in al de plichten van het christendom blijven verkeren, als "een botte duif, zonder hart" (Hos. 7:11). Zij zijn een geheel harteloos volk; zij lezen en

bidden en gaan in de kerk, en doen alles zonder Geest en zonder aandacht. Wat zij ook in het werk mogen stellen, zij willen hun hart nooit te werk stellen om dat eens mede op te voeren tot Christus en tot de plicht. Het is een vermaning van de Zaligmaker: "die het leest, die merke daarop" (Matth. 24:15). Maar dit is het, wat ons volk ontbreekt: Zij doen wel het eerste, maar niet het laatste. Voorwaar, indien een mens om de zaligheid van zijn ziel bezorgd wil zijn, zo behoorde hij niet langer een vreemdeling te zijn van deze grote en allesbedervende plaag van zijn hart. Hij behoorde daar niet langer zo onbezonnen overheen te lopen, en al zijn dagen overheen te lezen. O, waarde lezer, sta toch, door Gods genade, hierbij eens eenmaal stil. Merk eens op, dat uw hart nog nooit voor Christus heeft gestaan in een rechte aandacht. Het werd nog nooit gebonden, door Zijn Geest, aan de banden van Zijn Goddelijk Woord, maar het heeft tot hiertoe nog altijd losgelopen in de grote weide van de wereld en de zonde "als een onbandige koe" (Hos. 4:16). Het heeft nog nooit zoveel belang genomen in de zaken van Christus en van een eeuwige zaligheid, dat het al zijn gedachten heeft bijeen vergaderd om die te richten tot God en Zijn Woord. Uw onboetvaardig en ongelovig hart heeft tot hiertoe rondom dat Woord maar zonder aandacht dagelijks heen gewandeld. Uw gedachten hebben daaromtrent altijd heen en weer gezworven, zoals een zwerm vliegen en muggen 's zomers in de lucht, zonder ooit een minuut met ernst daarbij stil te staan. En dat is de reden, dat u tot hiertoe, onder al uw horen en lezen, nog nooit de Goddelijke kracht van het Woord des Heeren in uw hart tot een doorbrekende bekering gevoeld hebt.

Wil deze uw droevige ellende voor de Heere toch eens beginnen te betreuren. Zie het toch eens in, arme mens, wat het is en hoe u zodoende al uw dagen tevergeefs zult lezen en alle andere plichten tevergeefs zult doen, en maar alleen zolang rondom de heilige religie zult blijven lopen, als een paard in een rosmolen, totdat u eindelijk in het eeuwige verderf zult neerstorten. O, word daar toch eens heilig bevend en verschrikt voor en zie het grote gevaar, waarin uw ziel leeft, als Christus Zelf, door Zijn Geest, geen rechte aandacht in u komt werken. Wil Hem dan ootmoedig smeken om deze genade en zie toch eens, dat niemand anders in de wereld machtig is om u te helpen, dan Hij alleen. De onaandachtigheid van uw hart is het grote gebrek van uw onbekeerde staat. Zij in een rampzalige vrucht van de geestelijke dood door de zonde waarin u ligt. In het paradijs heeft de mens allereerst zijn hart en aandacht van God afgewend, toen hij zichzelf gewillig tot slaaf aan de satan overgaf. Daar hebben wij toen alle aandacht voor God en Zijn Woord geheel verloren en "al het gedichtsel der gedachten onzes harten is, daardoor, te allen dage alleenlijk boos" geworden (Gen. 6:5). Het zwerft uit zijn eigen aard nu geheel van God af, zodat wij van de miljoenen gedachten, die ons hart gedurig voortbrengt, er nu niet één ooit tot God kunnen brengen, voor dat Christus Zelf ons hart reinigt met Zijn bloed, en ons een nieuw hart geeft en een nieuwe geest, zoals Hij dat belooft te doen in het Evangelie (Ezech. 11:19). Breng dan eerst uw Goddeloos en onaandachtig hart eens waarlijk tot Christus. Geef het geheel aan Hem over, opdat Hij het reinige met Zijn eigen bloed en het besnijde van de voorhuid van de boze vijandschap en afzwerping van God, door Zijn Geest. Want voordat de arme zondaar hiertoe besluit met ernst in het geloof, moet hij niet verwachten dat zijn hart in de grond ooit recht aandachtig voor God zal zijn, hoeveel aandacht hij anders, uit andere gronden, ook al hebben mag. Want nooit wordt een mens recht aandachtig tot bekering en zaligheid van zijn ziel, zonder Christus en zonder Zijn Geest. Bedrieg u daarom niet met een gewone aandacht.

Er kan een gewone en natuurlijke liefde zijn in het hart van een mens tot geestelijke dingen, waardoor hij ook al veel aandacht kan hebben voor het Woord Gods, zonder dat het nochtans een heilige en geestelijke aandacht is, zoals Christus door Zijn Geest werkt in de uitverkorenen. Onder degenen, die dagelijks bij de profeet Ezechiël kwamen "gelijk het volk placht te komen, die gingen zitten voor zijn aangezicht als des Heeren volk, en die zijn woorden hoorden, maar ze niet deden; en nochtans liefkozingen maakten met hun mond" (Ezech. 33:31), zullen zeker sommigen ook wel zeer aandachtig geweest zijn. Uiterlijk luisterden zij met veel ernst en aandacht naar de profeet, en toch waren zij inwendig met hun harten niet aandachtig, want zij wandelden heimelijk de wereld en haar gierigheid na. De uitwendige gelegenheden van de mensen, opvoeding, gewoonte en natuurlijke gesteldheid, kunnen hier veel toe doen. Wanneer daarnaast nog een gewone ongerustheid en bekommernis over de zaligheid, met die dingen aan de hand gaat, dan is het zeker dat zulke mensen een grote mate van aandacht voor het Woord Gods kunnen krijgen, die nochtans niet gewerkt wordt door de hartveranderende kracht en genade van Christus' Geest, en die niet spruit uit het beginsel van een oprecht geloof des harten. Indien iemand hier dan wil beproeven of zijn aandacht, die hij in zich vindt, ook een vrucht van de Heilige Geest en van Christus' zaligmakende genade in zijn ziel is, zo laat hem dat beproeven aan de toetssteen die niemand ooit bedriegen zal, als hij daarmee maar op de juiste wijze te werk gaat. Hij heeft er dan maar op te letten of hij met zijn hart, door de werking van de Geest, wel zo kan stilstaan in het aandachtig beschouwen van de hoge en heilige majesteit Gods, dat hij daardoor waarlijk gebracht wordt tot een innige schaamte en verfoeiing van zichzelf, wegens zijn zonden en walgelijke zielsonreinheid. En wel zodanig dat zijn ziel daardoor innerlijk beroerd, verlegen en verslagen wordt voor God, en hij, in navolging van de heilige Job, ook iets van die zalige gestalte ondervindt: "met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as" (Job 42:5, 6). En of hem dit gezicht van God waarlijk drijft uit zichzelf naar Christus, om maar geheel, door het geloof, in Hem gevonden te worden. Ziet, als de aandacht van de mensen, met de hulp van de Geest, nog nooit tot die trap en die hoogte is opgeklommen, laten zij dan weten, dat hun harten ook nog nooit recht aandachtig voor God gestaan hebben, hoeveel aandacht zij anders ook al bezitten mogen. Hier ligt de ware proef van een Goddelijke en geestelijke zielsaandacht; die spruit uit het nieuwe leven van het geloof in de Heere Jezus voort, en daarom is zij alleen ook zaligmakend.

En van diezelfde proef kunnen alle bekeerde christenen op dit stuk ook nog dagelijks gebruik maken. Die dan oprecht getrouw met zijn dierbare ziel wenst te handelen, die moet nooit denken, dat hij alreeds voor God en Zijn Woord genoeg aandachtig is gemaakt, zo lang hij nog blijft staan in de grond van het ongeloof, buiten Christus. De grootste aandacht buiten Christus zal geen zondaar uit de eeuwige rampzaligheid kunnen houden.

3. Lezen met een goede kennis en verstand

Wij moeten ook altijd lezen met een goede kennis en verstand. Er is geen droeviger ding in de wereld, dan altijd te lezen zonder ooit te verstaan wat men leest. Dit komt dichter bij een werk van onredelijke dieren, dan van redelijke mensen die door God met verstand en kennis begiftigd zijn. "Verstaat gij ook hetgeen gij leest?" Vroeg Filippus aan de heidense Moor, toen hij hem de profeet Jesaja op zijn wagen hoorde lezen (Hand. 8:30). Hij wist dat een dergelijk lezen de arme man in het minst niet bevorderlijk kon zijn tot zaligheid voor zijn ziel, indien hij niet zou verstaan wat door hem gelezen werd. En ziet, de Moor beleed toen ook terstond zijn onwetendheid en

verzocht Filippus om zijn onderwijs. Dit laatste vindt men tegenwoordig zelden van harte plaatshebben bij de mensen. Maar hoeveel van zulke Moormannen zijn er helaas in deze tijd onder ons, die altijd lezen zonder verstand? "Vrouwkens", zegt de apostel, "die altijd leren en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen" (2 Tim. 3:7). En hetgeen hierin nog het allerbeklagelijkst is, dat is, dat de mensen dit zelf nooit goed gewaar worden en zich over de onverstandigheid van hun hart nooit recht voor God bekommeren of bedroeven.

O, wat heeft de satan een grote kracht van verleiding en verblinding in de ziel van een mens! Hij laat hen Gods heilige waarheid al hun dagen zeer vaak horen en lezen, zonder dat zij ooit hun jammerlijke blindheid en onverstand recht bemerken, ja, die zelfs van anderen niet eens willen horen. Kan wel de vorst der duisternis een grotere heerschappij over de arme zondaars uitoefenen? Wat is het een treurig genoeg, dagelijks in de Goddelijke boeken te verkeren met een blind oog en met een bot en onverstandig hart! Nochtans, omdat velen de uiterlijke schors van de heilige waarheid kunnen verstaan, menen zij, dat zij ook de waarheid zelf verstaan, gelijk die in Christus is, en gelijk die, door de werking des Geestes, de harten van de ware gelovigen inwendig verlicht en zalig maakt. Zulke mensen zijn gelijk de werktuigen, die men gebruikt om er het fijne meel mee te scheiden van het gemalen koren. Zij laten alle bloem en het zuivere meel van de Goddelijke waarheid vallen en behouden niet anders in zich dan alleen de slechte zemelen van de uiterlijke letter, waarin de waarheid besloten is, en die alleen hun zielen tot zaligheid niet voeden kunnen. Wanneer ook iemand op een dergelijke wijze duizend jaren en langer leefde en lezen mocht, hij zou met al deze arbeid voor zijn ziel niet meer vrucht gedaan hebben dan wanneer hij nooit een boek had ingezien. Want alleen het rechte en geestelijke verstaan van hetgeen men leest, maakt ons, door de genade Gods, deze oefening profijtelijk tot zaligheid. Voorwaar, de hel is vol mensen, die in hun leven altijd gelezen en nooit verstaan hebben. En zij trekken er nu in eeuwigheid geen ander voordeel van, dan slechts een des te zwaarder oordeel en verdoemenis.

O lezer, zo dierbaar als u de eeuwige zaligheid behoorde te zijn, wil toch ernstig ijveren om eens, door de genade van Christus, een verstandig lezer van het Woord des Heeren te zijn. Zo vaak u leest in enig geestelijk boek, sta toch aandachtig bij alles stil en vraag aan uw eigen consciëntie: Verstaat u ook, hetgeen u leest? Ach, houd toch eens op langer te lezen zonder verstand; want weet, dat dit een zeer verschrikkelijke zonde is, indien iemand dat voor en na altijd blijft doen zonder enige schaamte of hartelijke droefheid. Ja, het is een zonde, die u zeker tenslotte in een rampzalig en eeuwig verderf zal storten. Merk op, hoe scherp de Zaligmaker daarover Zijn discipelen op de weg bestrafte: O onverstandigen! (Luk. 24:25). En hoe Hij het onverstand voegt bij de snoodste gruwelen, die uit het Goddeloze hart van de mensen, die modderpoel van alle vuiligheid des satans, oprijzen (Mark. 7:21, 22).

Vindt u uzelf dan met deze helse duisternis aan uw hart nog geheel bezet, o, wil u daarover toch eens schamen voor de heilige en alleenwijze God, dat u nog meer op een onredelijk beest, dan wel op een mens gelijkt. Roep eens uit met een hartelijke verlegenheid en diepe zelfverfoeiing, dat u nog geheel onvernuftig zijt en niets weet; en een groot beest bij God zijt (Ps. 73:22).

Zoek recht ontdekt te worden aan de oorsprong van dit grote kwaad, hoe u aan zo'n blind en onverstandig hart gekomen zijt. Hoe u dat van Adam, als een kind der verdorvenheid, hebt overgeërfd, en hoe de satan het heerlijke beeld Gods van u weggenomen heeft, door uw eigen zonde, en daarentegen zijn onheilig beeld weer in u

gewerkt heeft, zodat u daardoor nu enkel duisternis zijt (Ef. 5:8) en er ook van u gezegd moet worden: "een os kent zijn bezitter en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet" (Jes. 1:3). Treed toch, met de hulp van de Heilige Geest, zo diep mogelijk in dit treurige gezicht, totdat u daardoor geheel beroerd, en met een Goddelijke droefheid en smart in uw ziel doorwond wordt. Begeef u dan, door Gods genadige trekking, zo ellendig als u zijt, tot Christus, want "wij weten dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige kennen" (1 Joh. 5:20). Hij is de enige Medicijnmeester voor zulke dodelijke en ongeneeslijke kwalen. Bid Hem in geloof om Zijn genadige hulp. Roep tot Hem met uw ganse hart: *O, Heere Jezus, ik arm onwaardig zondaar heb tot nog toe zonder aandacht en verstand Uw Heilig Woord gelezen; en ik heb ook zelfs deze mijn grote ellendigheid niet eens terdege opgemerkt. Hierom heb ik ook nooit enige vrucht opgedaan met al mijn lezen; maar ik heb met mijn blind en onverstandig hart Uw Geest, Die mij onderwijzen en verlichten wilde, altijd tegengestaan. Ik heb U daarmee altijd zwaar vertoornd. Nochtans bid ik U dat Gij naar de rijkdom van Uw grondeloze genade en barmhartigheid, U toch over mij, ellendige zondaar, wilt ontfermen. Dat U deze mijn grote zonde met Uw heilige verdiensten wilt verzoenen en vergeven, en dat Gij mijn hart door Uw Geest wilt heiligen en vernieuwen, opdat ik Uw hemelse waarheid nog eens recht mag leren verstaan, enzovoorts.*

Zie aldus met het oog van het geloof op Christus, zoals de gewonde Israëlieten zagen op de koperen slang, die in de woestijn was opgericht. Wees verzekerd, dat Hij, Die des ontfermens nooit moede wordt, u zal helpen en genezen, en dat het "u zal gegeven worden, te verstaan de verborgenheid des Koninkrijk Gods" (Markus 4:11). Dan zult u lezen en zult "de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken" (Joh. 8:32). Dan zult u een onuitsprekelijke zoetheid in deze geestelijke oefening vinden, veel meer dan u ooit in de alleraangenaamste dingen van de wereld gewoon bent te vinden.

Ach, de arme mensen eens door Gods Geest bewogen werden om deze weg in te slaan; en dat zij eens ophielden langer onder dit verschrikkelijke oordeel te leven. "Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard; opdat zij met de ogen niet zien, en met het hart niet verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze" (Joh. 12:40).

4. *Lezen met een hartelijk geloof in de waarheid*

Wij moeten lezen met een hartelijk geloof in de waarheid. Een mens, die met zijn hart niet gelooft hetgeen hij leest, die houdt het in de grond alles voor leugen wat hij leest. Zelfs wanneer hij het in het algemeen, met zijn oordeel, als waarheid mag toestemmen en er zo van denken en spreken mag. Want het is heel wat anders, met een natuurlijk oordeel de heilige waarheid toe te stemmen, door een algemene overreding van de kracht der waarheid aan het verstand en de consciëntie van de mensen, dan die waarheid, als van God komende, met het hart tot zaligheid te geloven, door het inwendige en waarachtige licht des Geestes. Daar is buiten twijfel bij de duivelen en verdoemden in de hel ook wel een algemene overreding van en een toestemming aan de Goddelijke waarheid; maar nooit was er bij deze rampzaligen een aasje inwendig geloof des Geestes, werkende door de liefde. Nu kan er al weer niets droevigers of beklagenswaardigers in de wereld bedacht worden, dan dat de mensen dagelijks, onder het Evangelie, Gods Woord lezen en belijden, en dat nochtans altijd doen met een blind en ongelovig hart. Dit spruit voort uit de voorgaande gebreken van de onaandachtigheid en onverstandigheid van de mensen, want die zijn als de twee rampzalige baarmoeders van het ongeloof. De grondslag van het geloof is de kennis. Wat iemand niet recht verstaat, dat kan hij ook niet als waarheid aannemen en recht

geloven. En zonder een heilige en geestelijke aandacht van het gemoed, kan er nooit een ware en onderscheidende kennis van de dingen in het verstand zijn. Want het verstand moet altijd eerst met zijn aandacht of denkend vermogen op de voorwerpen inwerken, om ze te beschouwen, voordat het de dingen in hun waarachtig wezen, aard en ganse gelegenheid recht kan kennen. Daarom, als de Heere een ziel door Zijn Geest bekeert, dan doet Hij die eerst met aandacht bij Zijn Woord stilstaan, en opent de mens het hart, zoals van Lydia (Hand. 16:14), zodat hij met ernst acht neemt op het Woord, en er met al zijn aandacht als het ware in thuis raakt. Hierdoor werkt Hij dan het licht of de kennis van de waarheid in de ziel van de mens, zodat hij nu die waarheid in haar eigen wezen gaat begrijpen, gelijk die in Christus is, en hij door de Goddelijke kracht daarvan inwendig aan zijn hart zeer beroerd en bewogen wordt.

En hieruit ontstaat dan onmiddellijk, door de werking van de Heilige Geest, het geloof in die waarheid, waardoor het hart van de Goddelijkheid en wezenlijkheid van de dingen, die de Heere in Zijn Woord openbaart, zo vast overtuigd wordt en die zo waarlijk gelooft, alsof de mens die duidelijk met zijn ogen voor zich ziet en aanschouwt. Hij kan daaraan in de grond van zijn ziel niet langer meer twifelen, hoeveel twijfeling en ongelovigheid er anders ook in hem plaats mag hebben, door de zwakheid van zijn vlees en door de heimelijke werking van de satan daarin. Daartegen bidt het gemoed dan vurig en roept tot de Heere om versterking van het geloof.

Ach, wat is het dan droevig dat de mensen, die het Woord des Heeren dagelijks lezen en zoveel goede boeken gebruiken, zich nochtans om het verkrijgen van deze grote genade van het geloof niet meer met ernst bekommeren. Dat zij altijd wel genoeg tevreden zijn, om te lezen met een boos en ongelovig hart, waardoor zij God niet alleen dagelijks zeer vertoornen, maar ook zichzelf, door hun eigen ongelooft, van alle vrucht en zegen van het Woord geheel beroven. Want het is met het lezen hetzelfde als met het horen, waarvan staat: "maar het woord der prediking deed hun geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen, die het gehoord hebben" (Hebr. 4:2).

Laten de mensen in hun ongelovigheid ook lezen en horen, tot hun dood toe, het zal hen tot hun zaligheid nochtans in het minst niet mogen helpen; want hetgeen de apostel van de Joden zegt, dat is ook van hen waar: "maar tot de huidige dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart." Dit deksel is hun geestelijke blindheid en ongelooft, dat Christus door Zijn Geest in de bekering van de harten van arme zondaren komt aflichten, zoals de apostel verder ook zegt: "doch zo wanneer het tot de Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen. De Heere nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid." Dat is verlossing van het deksel van het ongelooft, en een geestelijk leven van vrijheid en zaligheid in Christus, door de genade van het Evangelie, in welke staat wij dan "allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest" (2 Kor. 3:15-18). En zie, dan gelooft de mens in zijn hart hetgeen hij leest. Dan leest hij eerst door genade met vrucht het Woord van God tot bekering en zaligheid van zijn ziel.

Een ongelovig lezer vergadert maar hoe langer hoe meer toorn voor zijn ziel en schatten van verdoemenis voor de hel; maar een gelovig lezer van het Woord vergadert, door Gods genade, dagelijks rijke schatten voor de hemel, waarvan hij hier op aarde alreeds de zoete voorsmaak en de eerstelingen in Christus geniet.

Wij bidden dan ieder mens die dit leest, dat hij op deze gewichtige zaken toch goed wil letten. En indien u uzelf nog bevindt onder het verkeerde en ongelovige geslacht van

deze wereld, waarop de toorn van God blijft rusten, o, wil dan toch het uiterste gevaar en de ellende van uw staat opnieuw eens op de rechte wijze trachten in te zien, en die bij het licht van de Geest ernstig overwegen, zoals van de vorige dingen reeds gezegd is. Verwacht toch niet in deze staat, dat u ooit zult zalig worden, indien u daarin nog langer wilt blijven, want weet voorzeker dat de Zoon van God Zelf gezegd heeft, toen Hij bij ons op de aarde was, dat hij "die niet gelooft, alrede veroordeeld is" (Joh. 3:18). Hij is reeds in het gericht Gods veroordeeld om eeuwig verdoemd te zijn, indien hij blijft in de staat van ongelovigheid. De hel is de voorbestemde plaats voor alle blinde en ongelovige mensen, die zich op de wereld niet bekeerd hebben. O, dit is Gods onherroepelijk vonnis; dat zal Hij om uwentwil, die een ongelovig zondaar zijt, niet veranderen, al zou Hij u dan ook duizendmaal achtereen in de hel moeten werpen, hoewel Hij het nochtans maar eenmaal zal behoeven te doen.

Staat toch eens met uw aandacht stil bij al die scherpe bestraffingen en ontzaglijke dreigementen, die de God der waarheid overal in Zijn Woord tegen het ongeloof van de mensen heeft uitgesproken. Leest hierover het traktaatje van Ebenezer Erskine¹, genaamd: Het ongeloof gedagvaard en veroordeeld in de Goddelijke vierschaar. Want dit is daartoe in het bijzonder geschreven, om een ieder de verschrikkelijke ellende van een ongelovige staat voor ogen te stellen en hen door Gods genade behulpzaam te zijn, om gelovig met hun ongelovigheid te gaan tot Christus, Die alleen dat deksel van onze harten kan aflichten.

Blijft toch niet hangen, gelijk helaas zovelen, in deze tijd doen, alleen in een beschouwing en algemene toestemming en belijdenis van uw ongelovigheid, zodat u daarvan kunt spreken, en er u bij alle gelegenheid steeds op beroepen, zonder nochtans ooit over zulk een verschrikkelijke en verdoemelijke zonde in waarheid voor God verlegen en van harte bedroefd te zijn. Maar bidt veeleer, met een waarachtige ernst en ootmoed, om de ontdekking van Christus' Geest, totdat u over uw droevige ongelovigheid aan uw hart smartelijk gewond zijt, en er zonder een vloed van ernstige tranen niet langer meer aan denken of van spreken kunt. Ja, bidt totdat u eens geheel om de hulp van de Heere Jezus verlegen zijt geworden en omdat gij niet tot Hem kunt komen *met* het geloof, wees daarom nu vast besloten om tot Hem te komen *om* het geloof. Want Christus is hier al weer de enige Helper en Geneesmeester van de arme ongelovige zondaren. Hij helpt hen, die tot Hem roepen, hoe ellendig hun geroep dan ook wezen mag, evenzeer aan het geloof, als Hij anderen helpt door het geloof. Indien zij maar zoveel geloof hebben dat zij Hem om het geloof ernstig kunnen bidden, ja, indien zij alleen maar van harte gewillig zijn dat Hij Zelf door Zijn Woord en Geest een oprecht geloof in hen werkt, dan is dat genoeg. Christus wil het doen en hun ongelovigheid te hulp komen. Die het geloof waarlijk begeert, die mag het van de Heere Jezus om niet begeren zolang hij nog leeft onder het Evangelie, al was zijn staat nog zo ellendig en rampzalig; want daar ziet Christus niet naar, als maar een arm zondaar het geloof bij Hem alleen wil zoeken. Laat dat vrij voorzeker geloofd worden, dat dit een vrucht is van de dood van de Zoon van God, dat de satan nu niet één mens langer onder zijn macht kan houden, die zijn rampzalig juk van de duisternis en van het ongeloof waarlijk moe is geworden. Geloof dat de hel nooit iemand zal ontvangen, die maar een oprecht geloof begeert te hebben uit de hand van Christus.

O, mijn vrienden, wilt u dan nu toch haasten om, voordat de dood tot u komt, eerst nog uw voordeel te doen met deze grote genade, die u heden door de Heere Jezus nog geschonken wordt door het Evangelie!

---

¹ In het zesde deel van *Schatkamer van uitgelezene Godtgeleerde verhandelingen*.

5. *Lezen met een week en gevoelig hart*

Wij moeten lezen met een week en gevoelig hart. Het hart van alle mensen is vóór de bekering alleen een stenen hart, geheel toegesloten en verhard voor de hemelse waarheid, die God ons in Zijn Woord geopenbaard heeft. Hoeveel die waarheid dan ook door ons mag gehoord, gelezen en overdacht worden, zij kan ons nochtans, in deze verharde staat, geen waar voordeel doen, omdat de Goddelijke kracht daarvan, door de werking van de Geest, dan nooit doordringt tot binnen in onze zielen. Het is als bij de regen van de hemel. Die dringt gemakkelijk door in een weke aarde, en bevochtigt die spoedig door en door, en maakt haar langs die weg vruchtbaar. Maar nooit zal de regen in harde stenen dringen, om die van binnen te bevochtigen, al werd hij er ook voortdurend nog zo overvloedig op uitgestort. Hij maakt de steen slechts van buiten nat, maar laat hem van binnen altijd droog. En de minste zonneschijn zal ook de buitenste vochtigheid spoedig weer opdrogen, alsof het er niet eens op geregend had. Maar niet anders is het met de harten van de onbekeerden ook gelegen. Laten zij ook dagelijks horen en lezen, en door het Goddelijke Woord overvloedig beregend worden. Laten zij wonen aan de fonteinen en waterbekken van de allerzuiverste en vruchtbaarste middelen, zodat het Heilig Woord niet slechts met druppelen op hen regent, maar zelfs met gehele stromen op hen als uitgestort wordt, helaas, wat zal het hun baten, zolang zij nog blijven leven in de ongevoeligheid en verharding van hun harten? Zij mogen dan al aan hun bovenste en buitenste kant door Gods waarheid aanhoudend bevochtigd worden, totdat zij zelfs een glans en schijn van Godzaligheid van zich geven, maar daar dringt niet één druppel van de Goddelijke kracht van de waarheid ooit door tot in de binnenste grond van hun steenachtige harten. De minste zonneschijn van aardse voorspoed of verdrukking zal zeer makkelijk in staat zijn om die buitenste vochtigheid, die op hen gekomen is, spoedig weer op te drogen. Deze droevige hardheid en ongevoeligheid van het hart van de mens is al weer een noodzakelijk gevolg, dat voortkomt uit de voorgaande gebreken van onaandachtigheid, onverstand en ongeloof.

Want als iemand het Woord leest, zonder een hartelijke aandacht, kan hij dat onmogelijk ooit op de rechte wijze weten of verstaan. En omdat hij de waarheid die hij leest niet verstaat, kan hij die ook nooit met zijn hart aannemen of tot zaligheid geloven. En indien hij de waarheid niet gelooft, zo kan zij ook geen werking doen aan zijn gemoed, om zijn hart inwendig te beroeren en te bewegen, en daar diep, tot zielsgenezing en heiliging, door de werking van de Geest in doordringen. Onkunde en ongeloof laten niet alleen het hart in zijn oude ongevoeligheid blijven, maar zullen het onder alle middelen van genade, nog dagelijks meer verharden en het eindelijk tot een verschrikkelijke hoogte van verstoktheid brengen. Daarom zei de Zaligmaker tot Zijn discipelen: "Bemerkt gij nog niet?" Dat is, bent u nog zonder hartelijke aandacht en opmerking? "En verstaat gij niet?" te weten met een geestelijk verstand en kennis van het geloof. "Hebt gij nog uw verharde hart?" dat door onaandachtigheid, onverstand en ongeloof, nog grotelijks verhard en ongevoelig is? (Mark. 8:17). Staat dan hier al weer eens bij stil, o mens, en overweeg eens ernstig, wat voor hartelijke beroering en aandoening u toch gewoonlijk onder uw lezen hebt. Indien u leest van de verschrikkelijkheid en van de gruwelijke menigte van uw zonden, zinkt u daar dan wel ooit onder weg in een hartbrekend berouw, droefheid en beschaamdheid voor de hoge en heilige God? Wanneer u leest van Gods rechtvaardige vloek en almachtige toorn, waaronder u vanwege uw zonden ligt, wordt uw hart daaronder wel ooit diep beangst, verlegen en beroerd, zodat het u overal te eng en te bang wordt? Als u leest van de ijselfijne en eeuwige kwelling van de verdoemden in de hel en van het laatste gericht

van levenden en doden, wordt u dan wel ooit van harte verschrikt en bevende voor God? Wordt u dan wel eens ernstig aangezet en bewogen, om te roepen tot Christus, dat Hij u toch wil verlossen van de toekomstige toorn? Als u leest van de hemel en van de eeuwige zaligheid van de uitverkorenen, raakt de aandachtige overweging daarvan dan wel eens zo diep aan de grond van uw ziel, dat ze daar een oprechte en vurige begeerte naar de hemel ontsteekt, die u al het aardse doet verachten als maar enkel ijdelheid, ja, als schade en drek? Wanneer u leest van Gods onuitsprekelijke liefde voor arme, verloren zondaren, en van de algenoegzame volheid van Christus' verdiensten en van Zijn rijke beloften en vriendelijke nodigheden in het Evangelie aan al degenen die maar gewillig zijn om oprecht gelovig tot Hem te komen; alsook van Zijn allerbitterst lijden en sterven voor de zaligheid van de allergoddelooste zondaren, kan dat alles uw harde harten dan wel week maken? Kunnen uw harten daardoor in een ernstige wederliefde zodanig tot Christus ontvonken, dat u tot Hem kunt zeggen met Thomas: "Mijn Heere en mijn God"? (Joh. 20:28), en dat u niet eerder kunt rusten, voordat u Hem wel vast met de handen en armen van het geloof aan uw hart gedrukt hebt? En eindelijk, wanneer u leest van de kinderlijke gehoorzaamheid aan God, van de ootmoedige vrees voor Zijn Heilige Naam, van het wandelen in de weg van Zijn geboden, en van het leven geheel voor de Heere en los van de genietingen van de zonde, en van de liefde voor de aardse goederen, eer, vermaken enzovoorts, kan dat alles uw gemoed dan wel zodanig innemen en bekoren, dat u zich van harte voorneemt, naar een zo heilig en zalig leven met al uw macht te zoeken? Wilt u daar dan dagelijks ernstig om bidden, strijden, arbeiden, en door Gods genade ook gewillig scheiden van uw liefste boezemzonden, om voortaan ook niet een enige daarvan meer op te volgen of aan de hand te houden?

Lieve mens, u die dit leest en die uzelf hierop in stille bedaardheid voor de Heere wel tracht te onderzoeken, wat zegt toch uw innigst geweten op dit alles? Want dat is Gods stedehouder; dat zal in u getuigen, wat er van dit alles waarachtig is, indien u dat maar waarlijk ernstig wilt raadplegen. Indien nu uw geweten naar waarheid in uw binnenste getuigt, dat u nog nooit zo'n hart beroerende en bewegende kracht van de Goddelijke waarheden, waarover u dikwijls gehoord en gelezen hebt, in u hebt gevoeld, houd dit dan toch voor een waarachtige getuigenis van de Geest, dat u nog een onbekeerd en verhard hart in u draagt, een stenen hart, dat in de grond nog geheel genadeloos is, en dat door des satans blindheid en ongeloof nog ten enenmale beheerst wordt.

Wil daar dan toch van harte bekommerd en verlegen over worden en uw ogen niet langer sluiten voor het verschrikkelijke gevaar van een eeuwige verdoemenis, waarin u zijt. Want tussen een verhard stenen hart en tussen de hel, is maar een enkele span lengte van Gods verdraagzaamheid en barmhartigheid, en die kan toch op ieder uur van de dag en nacht schielijk afgebroken worden. O, mijn vrienden, de Heere Zelf wil het u nog eens te zien geven, hoe Zijn vreselijke toorn u overal op de hielen volgt, zolang u Zijn Heilig Woord kunt horen en lezen met een ongevoelige en onverbroken geest. Want alle verstoktheid van de harten onder de zaligmakende middelen van het Evangelie, is een allerverschrikkelijkste zonde. Die spruit voort uit dat rampzalige Goddeloze wezen, dat in de natuurstaat vóór de wedergeboorte in de zielen van alle mensen heerst, waardoor een onbekeerd zondaar in zijn gehele wandel zonder ophouden luid roept: "Er is geen God" (Ps. 14:1). En hierin handelen de mensen zelfs nog erger dan de duivelen in de hel; want hun verstoktheid is, in zeker opzicht, zo groot niet of zij sidderen en beven nog voor God zo vaak als zij aan Hem denken (Jak. 2:19). En zullen dan de mensen, die Christus belijden, zichzelf hier op de wereld zo geheel weiden zonder vrees, onder het Evangelie? (Jud.:12). Hoeveel zij van de

vreselijke hoogte, majesteit en rechtvaardigheid Gods ook dagelijks mogen lezen en horen, zij zullen zich toch zo uitermate en verbazend ongevoelig gedragen, dat zij in elk opzicht noch door enige vrees, noch door liefde voor Hem, bewogen zullen worden. Zij zullen zelfs verstokter zijn, dan een heidense Felix. Hij werd zeer bevreesd op het eerste woord, dat hij van God en van Zijn vreselijke rechtvaardigheid en geducht oordeel hoorde, en zodanig werd hij geraakt en getroffen in zijn geweten, dat hij niet langer in staat was, om die prediking van de apostel te kunnen horen, zodat hij hem van zich weg zond (Hand. 24:25). O, wat wil het dan toch zeggen dat de mensen al hun dagen in het christendom doorbrengen en duizendmaal Gods waarachtig Woord lezen en horen, zonder ooit gevoelig daardoor geraakt en gewond te worden in hun zielen!

Wie toch heeft, op een dergelijke wijze, zich ooit tegen de Heere verhard en vrede gehad? (Job 9:4). Houdt dan de hardheid en ongevoeligheid van uw hart al weer voor uw zeer grote ellende en jammerlijke zielsrampzaligheid, waaruit u uzelf niet kunt helpen, omdat die geheel uw eigen aard en natuur, door de zonde, geworden is. Niemand anders kan u daar ooit in het minst van verlossen dan de Heere Jezus Christus alleen, Die deze genade met Zijn dood voor de arme zondaren heeft verdiend, dat hun harten, wanneer zij oprecht geloven, door Zijn Geest zeker zullen gebroken en van de kracht van Zijn bloed zullen doortrokken en week gemaakt worden. En dat Hij die harde harten in het vuur van Zijn hemelse liefde eens zal smelten, in een tijd der minne, wanneer zij "tot Hem zullen komen met geweent, en Hij ze met smeking zal voeren" (Jee. 31:9). En deze grote genade biedt nu de Heere Jezus, onder het Nieuwe Testament, door het verbond van het Evangelie, aan alle zondaren zonder onderscheid aan en belooft hun, wanneer zij maar van harte gewillig zijn om zich in dat verbond oprecht te begeven, dat Hij het stenen hart Zelf uit hun vlees zal wegnemen, en dat Hij hun een vlesens hart zal geven (Ezech. 11:19). Deze deur der genade staat nog heden wijd open voor alle zondaren, die maar hartelijk begerig zijn, om daardoor te gaan tot de Heere Jezus.

En daarom, beminde lezer, die maar in het minst overtuigd en gevoelig van uw ongevoelig hart zijt geworden, hier is voor u een kostelijke balsem in Gilead, hier is een Heelmeester. Jezus, Jezus alleen kan u helpen en Hij wil u helpen; Hij wacht maar om u genadig te zijn. Hij beveelt Zijn dienaren om u te roepen en tot u te zeggen, zoals de Joden zeiden tegen die blinde bedelaar: "Heb goede moed, sta op, Hij roept u" (Markus 10:49). Ach, mocht u met uw stenen hart dan maar eens zo belast zijn, dat u ernstig mocht begeren om daarvan door Christus' hand, uit genade verlost te worden. Want wij zeggen u, dat Christus zelfs uit deze stenen, hoedanig de harde harten van alle genadeloze zondaren zijn, Abraham kinderen kan verwekken (Matth. 3:9). O, geloof, geloof dan alleen, en kom tot Christus met uw stenen hart en geef u geheel aan Hem over. Wees verzekerd, Zijn hemelse genade zal uw hart, hoe verhard en hoe dood ongevoelig het ook zijn mag, eens haastelijk als was doen smelten, zodat u het, onder het horen en lezen van Zijn Goddelijk Woord, als water voor Zijn aangezicht zult mogen uitstorten; want "Die het beloofd heeft, is getrouw" (Hebr. 10:23).

6. Lezen met een aanhoudende inkering tot onszelf om steeds alle zaken ernstig te onderzoeken

Wij moeten lezen met een aanhoudende inkering tot onszelf, om onszelf over alle zaken steeds ernstig te onderzoeken. Wij weten dat het zo gelegen is met de natuurlijke geneeskunde, dat de medicijnen, die wij hebben voor onze ogen en in onze handen, ja, ook alreeds in onze mond, ons nochtans in het minst niet kunnen helpen, tenzij wij ze

innemen en doorslikken, zodat zij binnen in het lichaam en in de maag komen, en van daar, door ontbinding en verspreiding, verder doordringen door het ganse lichaam, om op al de ongezonde delen en stoffen te werken tot genezing. De beste pleisters zullen geen voordeel doen, tenzij zij op onze wonden gelegd en vastgemaakt worden.

Maar, zo is het ook met de geestelijke medicijnen en geneesmiddelen, die heel overvloedig in het Woord des Heeren vervat zijn. Die zijn van allerlei aard en natuur, tegen allerlei geestelijke kwalen van de zonde, beide inwendige en uitwendige. Duizenden kwalen en ongezondheden zitten er in de grond van onze harten verborgen, en ze zijn verspreid door alle delen en werkingen.

Want de zonde is een vergif, dat door heel onze ziel is heengetrokken en het heeft die ziel geheel bedorven en besmet. Hiertegen liggen in het Heilig Woord ook duizenden dierbare en geschikte geneesmiddelen. Geen zaak ontmoeten wij daarin, die ons niet enig voordeel kan aanbrengen tot onze geestelijke genezing, indien wij deze, door Gods genade, maar op de juiste wijze tot nuttigheid van onze ziel weten aan te leggen en te gebruiken. En hiertoe is nodig, dat wij iedere zaak van het Woord, waar, of in welk middel wij die ook mogen aantreffen, altijd zorgvuldig op onszelf trachten toe te passen. En dat wij daarmee voortdurend zoeken in te keren tot binnen in onze harten, onszelf onderzoekende bij iedere zaak, beide onze uiterlijke gelegenheid en het verborgene van onze harten, en de gehele koers of weg van ons dagelijks leven, om zo voortdurend ons voordeel met het Woord des Heeren te doen, en met alles, zonder onderscheid, wat ons daarin voorgedragen wordt.

Waar dit altijd zo terdege ernstig en zorgvuldig, met de hulp des Geestes, door ons betracht wordt, daar zal het niet anders kunnen wezen, of het gehele Woord Gods moet steeds voor ons een heilige en gezonde leer zijn (Tit. 1:9); gezonde woorden (2 Tim. 1:13).

Ja, bij wijze van toepassing, geestelijk overgebracht, zullen al de Goddelijke waarheden, die vervat liggen in het Heilig Woord, dan voor ons als die wateren van Ezechiël zijn, die uit de tempel des hemels komen vlieten; vanonder uit de diepe afgrond van de Goddelijke wijsheid; van het lieflijke en evangelische zuiden van het ware altaar, Christus. Deze hemelse wateren zijn eerst komen vlieten van het voorste Galilea, waar de Zaligmaker allereerst Zelf Zijn Evangelie begon te prediken. Vandaar zijn naderhand, door de leer en dienst van Zijn apostelen, die wateren afgedaald in het vlakke veld van het Joodse land. Toen zijn ze verder gekomen in de grote en wijde zee van het heidendom, dat is, in alle landen, en onder alle volkeren van de aardbodem, onder het Nieuwe Testament. En zo ook nu tot ons, op wie de einden der eeuwen gekomen zijn. En zodra diezelfde wateren dan nu ook uitgebracht worden in de diepe en wijde zee van onze harten, en wij daarmee, door de kracht van de Geest, aldus tot onze harten gaan inkeren, ziet, dan worden die wateren aanstonds gezond om ons van alle geestelijke kwalen van de zonde, door Christus" genade, langzamerhand te genezen (Ezech. 47).

Maar aan deze grote plicht van zelfonderzoek, en aan het inkeren met het Woord tot binnen in onze harten, scheelt het, helaas, al weer ons christenvolk, dat dagelijks hoort en leest. De mensen zijn doorgaans grote vreemdelingen van dat werk. Zij weten niet hoe ze daartoe ernstig moeten arbeiden, om alle zaken van het Woord op de rechte wijze tot geestelijk voordeel toe te passen aan hun eigen zielen. Daar zijn er zeer velen in het christendom, die met het Woord net zo handelen als de apothekers doen met de geneesmiddelen. Deze lieden werken dagelijks met de stoffen van allerlei medicijnen en hebben die steeds rondom zich voor hun ogen, in hun handen en in hun gedachten,

maar zichzelf gebruiken ze niet zolang hen niets scheelt. Zij behandelen duizenden geneesmiddelen, zonder dat zij er één van innemen of voor hun eigen kwaal gebruiken. Niet anders doen degenen, die dagelijks alle waarheden van Gods Woord overvloedig lezen en horen. Zij zien ze in, nemen ze in hun gedachten en houden ze in hun handen, zonder ooit met enige zaak of Goddelijke waarheid ernstig in te keren tot hun eigen harten, en die daar te gebruiken tegen hun geestelijke kwalen. Daarom kan al hun handelen met de heilige waarheden hun dan ook niet de minste vrucht doen, om hen, door de genade Gods, tot gezondere en betere mensen te maken.

Dit komt alweer, als een noodzakelijk gevolg, voort uit de voorgaande droevige gebreken van de mensen welke door ons zijn aangeroord. Want waar geen aandacht des harten is, daar kan ook geen goed verstaan van de waarheid zijn. Waar een dergelijk verstaan niet is, daar kan ook geen waar geloof zijn, omdat de kennis of het verstand, de grondslag is van het geloof. En waar geen waar geloof is, daar kan de waarheid het hart ook niet aanraken, of inwendig tot zaligheid bewegen of beroeren, maar daar blijft het hart van de mens voor de Goddelijke waarheden geheel levenloos en ongevoelig. En waar zo'n ongevoeligheid de overhand heeft, daar is het onmogelijk dat iemand ooit recht ernstig zal kunnen werken, door de kracht van de Heilige Geest, met de waarheden van het Woord op zijn eigen ziel, om die daar binnen te brengen en zich daar aandachtig bij neer te leggen, en zorgvuldig te onderzoeken en te beproeven.

Tevergeefs zal God de mensen vermanen "zichzelf nauw te doorzoeken" (Zef. 2:1), en met het heldere licht van Zijn Goddelijke waarheid in te keren tot de verborgen binnenkamers van hun geest, en daar alles van nabij op te nemen en aandachtig te bezien, zolang als hun harten in de grond geheel verstokt en onbewogen blijven staan onder Zijn Woord. Het is als een levenloos beeld dat niets voelt van de vochtigheid van de regen, noch van de warme stralen van de zon, hoe overvloedig die daar ook dagelijks op mogen neerkomen; dat beeld zal zich daarom ook in het minst niet bewegen, of ooit een voet voorwaarts zetten of achterwaarts. Men kan het zaad wel doen vallen in een zachte en omgeploegde aarde, maar geenszins in een vaste en harde grond; daar zal het altijd bovenop blijven liggen. Maar wanneer het hart van de mens zo hard en ongevoelig is door de zonde, dat het, door de Goddelijke kracht van de hemelse waarheid, in het minst niet wordt bewogen of beroerd, zo is het ook onmogelijk, dat de mensen zouden inkeren in hun harten met de waarheid, om die op hun geestelijke kwalen en verdorvenheden te laten werken, door de genade van de Heilige Geest. Ach nee, dat is geenszins te hopen van een onbekeerd en ongevoelig zondaar. Het zaad van Gods Woord, hoe overvloedig het in de evangelische middelen ook steeds op hem gestrooid mag worden, zal altijd blijven liggen boven op de harde grond van zijn hart en in zijn verstand en hoofd, zonder ooit dieper naar beneden te zinken. En hier weet de satan het dan op allerlei wijzen net zo snel en gemakkelijk weer vandaan te halen, als Christus' hand het in de uiterlijke middelen daarop gestrooid heeft. Ziet de gelijkenis van de zaaier (Matth. 13:4, 19).

Hoe behoorde een ieder, die zijn eeuwige zaligheid liefheeft, bij deze dingen met alle aandacht stil te staan, en daaruit, met Gods genade, eens ware kennis te nemen van de werkelijke oorzaken, waaruit het voortkomt, dat hij dagelijks zonder vrucht voor zijn ziel het Heilig Woord hoort en leest! Want voorzeker, het geweten van de mens zal hem van de waarheid van al deze dingen wel helder overtuigen, indien hij dat maar aandachtig wil raadplegen. En verder behoorde dan iedere lezer met dit droevige gebrek, dat wij hier nu voorgesteld hebben, al weer te trachten op dezelfde wijze te handelen als met de voorgaande gebreken. Om het namelijk, bij het licht van de Geest

des Heeren, op de rechte wijze grondig te leren kennen en in zijn oorsprong na te speuren. Om er zich van harte voor God over te verootmoedigen en het als zijn eigen schuld en zonde aan te zien. En om er, tegelijk met al zijn andere ellenden, oprecht gelovig mee te gaan tot Christus, de enige Helper en Medicijnmeester tegen alle kwalen van de zondaar. Want nooit zal iemand met de waarheid van het Woord des Heeren op de rechte wijze inkeren tot zichzelf, en er zich met ernst geheel bij neerleggen en onderzoeken, voordat Christus met Zijn Geest is ingegaan binnen in zijn hart, om, door de kracht van Zijn hemelse genade, al zijn verborgen schuilplaatsen Zelf voor Zijn Woord te openen. Wij moeten eerst onszelf recht gelovig neerleggen voor Christus, voordat wij ons recht kunnen neerleggen voor de Goddelijke waarheden van Zijn Woord, om die dagelijks te gebruiken tot onze zielsgenezing.

7. Lezen met een stille overdenking en herkauwing

Ook moeten wij lezen met een stille overdenking en herkauwing. Alle waarheden van Gods Woord besluiten in zich een diepte van geestelijke wijsheid en van Goddelijke leer en kracht. Die kan daaruit niet anders, dan door een aandachtige en heilige meditatie van de ziel van de mens, afgetrokken van alle aardse en vleselijke gedachten, tot zaligheid getrokken worden. Het is als bij de reine dieren; zoveel te meer en hoe langzamer zij arbeiden om het voedsel te herkauwen dat zij eens gegeten hebben, zoveel te meer kunnen zij er het beste de fijnste, gezondste en voedzaamste delen uithalen, en zoveel te beter zullen zij daarvan leven. Daarom zien de eigenaars van die beesten altijd graag, dat zij gretig en lustig herkauwen; het is doorgaans een goed teken van hun groei en gezondheid. Hierom worden Gods kinderen in de Schrift ook bij de reine dieren vergeleken; en de Heere wilde daarom onder het Oude Testament ook alleen zulke dieren op Zijn altaar geofferd hebben, die hun spijs herkauwen en de klauwen verdelen. Dit geestelijk herkauwen van het voedsel van het Goddelijke Woord geschiedt niet beter dan door een heilige en geestelijke werkzaamheid van de ziel, waardoor het gehoorde of gelezen Woord, onder de invloed van de Geest, in een stille en hemelse aandacht bij zichzelf overdacht wordt en dieper overpeinsd. En dat totdat men al meer en meer, met zijn verstand, door de Heilige Geest in de waarheid wordt geleid en de onnaspeurlijke wijsheid en heiligheid Gods, met de innigste verwondering en zielsverlustiging, daarin bemerkt; en alzo de onuitsprekelijke kracht en zoetheid van die waarheid, door het geloof, eerst recht begint te smaken, en die zacht door al de delen van zijn hart zeer diep voelt doordringen. De kracht van die waarheid werkt daar dan heimelijk, door de stille beweging van de Geest, op onze inwendigste en sterkste verdorvenheden en op onze aardsgezinde genegenheden, om die als het ware uit hun vaste grond en zitplaats los te maken, en die voor onze ogen te voorschijn te brengen, om ons daarmee in ware zielsvernedering en geloof, uit te drijven naar de geopende fontein van Christus' reinmakend en zielheilgend bloed. Daardoor worden de verdorvenheden dan langzamerhand van onze zielen afgewassen en hoe langer hoe meer in hun kracht en beginsel in ons gedood en ten onder gebracht. Hetgeen dan ook, als een noodzakelijk gevolg, moet uitwerken een dagelijkse vernieuwing en heiliging van onze natuur, door de levendmakende genade van de Heere Jezus in ons, een afsterving aan onszelf en de wereld, en een gedurige toeneming in de reine liefde Gods, en in het gelovig reikhalzen en verlangen naar de hemel. Want dat alles is de wezenlijke vrucht van het Woord van God in onze harten, door de Geest, wanneer wij dat alzo, door duurzame geestelijke meditatie, op de rechte wijze weten te herkauwen.

Ach, hoe gelukkig zouden de mensen zijn, als zij van deze heilige oefening van de Geest maar eens iets recht in hun dagelijkse praktijk verstonden, en wisten, wat die

man naar Gods hart daarmee wilde zeggen: "Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in den Heere verblijden" (Ps. 104:34). Wat is dat een geheel ander werk en bezigheid dan alleen dat haastige en snelle inslokken van het dierbare Woord des Heeren, door onaanachtig horen en lezen, zonder ooit met enige heilige aandacht of ernstige zielsoverdenking daarbij stil te staan!

Ach, arme mensen, wat is een dergelijk horen en lezen door u, een zeer ellendige, nutteloze en zeer rampzalige bezigheid! Altijd met het Woord van God vertrouwelijk om te gaan en nooit iets van de hemelse zoetheid en ziel heiligende kracht daarvan aan het hart te smaken, en toch daarmee bij zichzelf altijd vergenoegd te zijn. Dit is waarlijk een verschrikkelijke hoogte van de list van de satan, waarmee hij de arme, domme zondaren voor een tijd weet te begoochelen, totdat hij hen op het einde eeuwig naar de hel zal slepen. En nochtans zien wij nu dagelijks voor onze ogen in duizenden mensen, die het christendom belijden, dat, hoeveel ijver zij ook mogen hebben om het Woord Gods gedurig te horen en het naast alle goede boeken dagelijks te lezen, zij evenwel al dat heilige voedsel maar geheel onaanachtig, en op een sleurachtige manier, met hun ogen en oren als het ware inslokken, en het ook weer zo snel uitwerpen als zij het ontvangen hebben, zonder enig voordeel daarmee te doen. Ook dit droevige gebrek spruit al weer noodzakelijk uit het voorgaande voort. Want als men met de heilige waarheden die men hoort en leest, niet wil inkeren in zijn hart, maar dat door onopmerkzaamheid, onverstand en ongeloof, daarvoor geheel gesloten houdt, en dat steeds hoe langer hoe harder en ongevoeliger maakt, dan kan voor een aandachtige en geestelijke meditatie of een dergelijke oefening van het gemoed, onmogelijk enige plaats of gelegenheid in het hart van de mens zijn. Want hij brengt de dingen van het Woord des Heeren dan niet eens binnen in zijn hart; hoe zou hij ze dan met zijn hart recht overdenken, en die evenals een spijs in zijn binnenste, door de hitte van een geestelijke meditatie als het ware gaar koken of langzaam herkauwen? Zij mogen in het algemeen hun gedachten laten gaan over hetgeen zij van het Woord gelezen of gehoord hebben, ja, er zelfs 's nachts soms wel van dromen, maar dit is die heilige meditatie van het hart door de Geest van God niet, waarvan wij geschreven hebben. Het is maar op een algemene wijze over Gods waarheid denken en die vaster in zijn denkbeelden indrukken, maar zonder geestelijk verstand, of liefde, of geloof, of hartelijke gemoedsbeweging. Het hoofd en de hersens van een mens kunnen dikwijls veel met de heilige waarheid te doen hebben, terwijl het hart en zijn inwendige genegenheden zich geheel stil houden en zich alleen bewegen in de dingen van de aarde. Ook zijn er soms mensen met een peinzend en bespiegelend karakter, die altijd arbeiden om geestelijk te zijn zonder de Geest. Mensen met een zwaarmoedige gesteldheid, die vaak door een bedorven opvoeding of aangenomen gewoonte, een grote tegenzin hebben tegen hun wereldlijk beroep, en die zich dan zogenaamd geheel op de Goddelijke en hemelse dingen willen toeleggen.

Dergelijke mensen vindt men (zoals dat op zichzelf Gods heilig gebod en ordonnantie is) altijd in de kerk en onder alle middelen, steeds bezig met het Woord en met Godgeleerde boeken, geestelijke gesprekken, enzovoorts, van welk schijngeestelijk werk hun zielen en lichamen als aaneen hangen. Dit is door de tijd zo hun aangenomen levenswijze geworden, waarvan zij op geen enkele manier weer zijn af te brengen, maar waarin zij dagelijks wandelen, onder een schandelijke traagheid, achteloosheid en verzuim van hun wereldlijke bezigheid, als zou die veel te laag en te gering zijn voor zulke hooggeestelijke karakters. Langs die droevige weg hebben deze mensen soms zo'n naargeestig en weggetrokken mijmerend en peinzend temperament gekre-

gen, dat zij bijna nacht en dag niets anders doen dan over geestelijke zaken denken en mediteren. Totdat zij hun hersens geleidelijk zo krenken en afmatten, dat het soms met hen wel eens zeer droevig en ongeregeld ten einde kan lopen, en het hele uurwerk jammerlijk kan ontsteld worden. Dit is waarlijk een zeer nare en beklagenswaardige wijze van mediteren, waartegen ieder, die zijn tijdelijk en eeuwig welzijn bemint, God wel vurig bidden mag. Ook moet een ieder, om in de verzoeking van de satan niet te vallen, altijd gewetensvol en nauwgezet zijn aards beroep waarnemen. Niemand moet er een gewoonte van maken om zomaar te mediteren. Daarin moet men altijd de maat houden, die God ons Zelf in Zijn Woord en in Zijn wijze voorzienigheid gesteld heeft; opdat wij nooit door een schijngeestelijke plicht onze waarachtige plicht verzuimen. Want dat is een verkeerd beginsel waaruit de mensen nooit iets goeds te verwachten hebben. Een ieder behoort dit stuk dan ook al weer met alle ernst te overwegen en zijn droevig en beklagenswaardig gebrek aan deze geestelijke plicht, door Gods genade recht te zien. Hij behoort zichzelf daarover voor de Heere diep te verootmoedigen en zijn hulp, langs de weg van het Evangelie, in een oprecht geloof bij de Heere Jezus te zoeken. Die is alleen door Zijn Geest in staat om onze harten te heiligen en te vernieuwen, zodat wij geestelijk mediteren en het Goddelijke Woord ter zaligheid in ons binnenste herkauwen kunnen. Want zonder Christus en zonder Zijn Geest en Zijn genade in onze zielen, blijft het hart van de mens altijd dood voor alle heilige plichten, en het meest voor de inwendige en geestelijke plichten van de ziel.

8. Lezen met vasthouding en bewaring van Gods Woord in onze harten

Wij moeten ook lezen met vasthouding en bewaring van het Woord Gods in onze harten. Dit is het, wat de Zaligmaker dikwijls vermaant, en waaraan Hij ook de zaligheid voor een ieder vastmaakt, zeggende: "Ja, zalig zijn degenen, die het Woord Gods horen en hetzelfde bewaren" (Luk. 11:28). Alsof Hij zei: Niet eerder beginnen de mensen de zaligheid van God te genieten en daar voor eeuwig deel aan te krijgen, voordat zij begonnen zijn het Woord van God, door de werking van de Geest, zodanig te horen en te lezen, dat zij het binnen in hun harten invoeren en het daar met alle zorgvuldigheid in de grond van hun zielen bewaren. Zodat het van daar niet doorvloeit, maar zijn vaste verblijf en woning heeft, en zijn kracht en werking aldaar doet tot de dagelijkse vernieuwing en heiligmaking van de mensen, door het geloof in Mij, Die het eeuwige Woord Gods ben, en de Waarheid Zelf (Joh. 14:6). Het is zeker, dat, tenzij wij hetgeen wij lezen of horen op die wijze in ons binnenste bewaren en met ons verstand en hart vasthouden, wij geen ware vrucht met het Woord Gods ooit kunnen opdoen. Het zaad kan niet in de aarde opwassen en vruchten voortbrengen, indien het niet in de aarde blijft liggen en daar hoe langer hoe vaster in besloten en mee verenigd wordt, door de vochtigheid van de regen die daar gedurig op neervalt en door de warme stralen van de zon die daarop schijnen. Net zomin kan ook het Woord van de Geest in onze harten vallen en daar nederwaarts wortelen schieten en opwaarts naar buiten vruchten voortbrengen, indien dat Woord niet door ons in ons binnenste zorgvuldig bewaard wordt. En door de aanhoudende bedauwing en bevochtiging van de Geest, alsook door de warme stralen van Christus' licht en genade, wel vast in besloten en nauw met onze harten inwendig verenigd wordt, tegen al het geweld van de satan en van onze eigen verdorvenheden. Hiertoe wordt vereist, dat er een oprechte liefde en hartelijke hoogachting in ons zij voor het Woord des Heeren, en dat wij de hemelse kracht daarvan alreeds hebben beginnen te smaken. Wij zien immers hoe de mensen in de wereld hun kostelijkste en waardigste eigendommen van goud, zilver, edelgesteente enzovoorts, gewoon zijn dagelijks zorgvuldig te bewaren, die in hun

binnenste en geheimste plaatsen wegleggend en opsluitend, opdat die hun niet ontvreemd, of door dieven ontroofd worden. Waarom doen zij dat anders dan omdat zij die voorwerpen zeer beminnen en als kostelijke schatten hoogachten? Want zij zullen zo'n nauwkeurige zorg immers niet besteden aan eenvoudige en geringe dingen van weinig waarde. Die zullen zij zonder bezwaar vooraan in huis laten liggen, en zij zullen zich niet zo bijster ontstellen en bedroeven als zij die zouden verliezen. Maar voorzeker, als iemand het Woord van God zal houden voor zijn allerdierbaarste en kostelijkste schat, waaraan hij zijn gehele hart en genegenheid reeds is begonnen over te geven, hij zal veel liever de hele wereld willen missen, voordat Hij van dat Woord zal begeren verstoken te zijn.

Tenzij een mens zulk een oprechte liefde en hoogachting voor het Woord des Heeren heeft, zo is het niet te verwachten, dat hij dat ooit zorgvuldig binnen in zijn hart zal proberen vast te houden en te bewaren. Ziet het in David: "Uw getuigenissen zijn wonderbaar", zegt hij. Hier prijst en verheft hij Gods Woord en betuigt zijn hartelijke liefde en achting daarvoor, omdat het wonderlijk schoon en kostelijk is voor zijn ziel. Daarop laat hij dan direct volgen: "daarom bewaart ze mijn ziel." Ik verberg ze diep in mijn hart, wil hij zeggen, en sluit ze daar op als mijn kostelijkste goed, dat ik verkoren heb boven alle wereldse eer en rijkdom (Ps. 119:129). Hierin vinden alle ware kinderen Gods hun hoogste blijdschap en vermaak, wanneer zij dus voortdurend van die kostelijke schat van het Woord in hun harten mogen wegleggen. Dit geeft hun duizendmaal meer waarachtig genoegen, dan de kinderen der wereld ondervinden wanneer zij de aardse schatten mogen vergaderen en die in hun kisten opsluiten. "Het is lieflijk", zegt Salomo, "als gij die in uw binnenste bewaart", te weten die hemelse wetenschap van het Goddelijke Woord (Spr. 22:18).

Maar helaas, waar is dat nu de bezigheid van de mensen van onze tijd, zowel van geleerden als ongeleerden? Nooit werden er meer boeken over alle zaken van het Heilig Woord geschreven en dagelijks in de wereld gezonden; en mogelijk zijn de harten van de mensen van binnen nooit leger van dat Goddelijke Woord geweest dan in deze tijd, waarin men al het schone huisraad als het ware maar naar buiten draagt en voor het uiterlijk aanzien ten toon stelt, terwijl men er zelf tevreden mee is alles te zien, alles te weten, en over alle dingen te spreken. Er is immers nauwelijks een huis, waar Gods Woord niet in gevonden wordt, en waar men niet enige verscheidenheid van Godgeleerde boeken heeft om dagelijks te doorlezen. En nochtans zijn bijna alle mensenharten nu als verstoken van het Woord, evenals de ongevormde klomp van de wereld in de eerste schepping, die "woest en ledig was", en waar enkel "duisternis was op de afgrond" (Gen. 1:2). Dit is één van de allerdroevigste en akeligste vertoningen, die de geesteloze tijd waarin wij nu leven ons voor ogen kan stellen. Het Woord van God regent nu alle dagen zeer overvloedig van de hemel, in allerlei middelen en instellingen van het Evangelie; en nochtans valt er nauwelijks een enige druppel van in de droge grond van de harten der mensen. Die harten zijn altijd zoals de bergen van Gilbóa, waarvan David zei: "Gij bergen van Gilbóa, noch dauw noch regen moet op u zijn, noch velden der heoffers" (2 Sam. 1:21). Dit zeer droevige gebrek is al weer een noodzakelijk gevolg en een vrucht van die voorgaande gebreken. Want als de mensen dagelijks voortgaan het Woord te lezen of te horen zonder hartelijke aandacht en zonder dat ooit recht te verstaan of te geloven, of daar inwendig over bewogen te zijn, of daarmee tot zichzelf inkeren, om dat geestelijk te overdenken of te herkauwen, hoe zou het dan toch mogelijk zijn dat zij dat in hun binnenste zouden kunnen bewaren en het, als een zeer edele en dierbare schat, in de verborgenste plaatsen van hun hart opsluiten? Waarlijk, dat is niet meer dan te verwachten dat een los en verkwistend

doorbrenger, die in het geheel geen acht geeft op zijn zaken of goederen, grote schatten met zorgvuldigheid voor zich zou vergaderen en opsluiten. Wij lezen van Maria, de moeder des Heeren, dat zij "deze woorden" van de herders "alle te zamen bewaarde, overleggende die in haar hart" (Luk. 2:19). Zij had, in die geestelijke en hemelse toestand, waarin zij in die tijd was, het Woord des Heeren, dat haar door de herders geboodschapt werd, door de stille werking van de Geest, met goede aandacht gehoord en dat wel verstaan en geloofd. De Goddelijke kracht daarvan had haar hart grotelijks beroerd en bewogen, en daarom had zij dat Woord binnen in haar hart ook ingelaten en ontvangen, en zij liet het, door heilige overdenking, daar hoe langer hoe dieper in doordringen. En langs die weg bleef dat Woord nu binnen in haar ziel en zij bewaarde het daar, met haar verstand, geheugen en genegenheid, als een zeer dierbare schat, die zij niet wilde overgeven voor alles wat in de wereld werd gevonden.

Ach, als de mensen nu in deze tijd, door Gods genade, nog zo waren, dan zouden zij met weinig en geringe middelen, nochtans veel meer vrucht opdoen voor hun zielen. Zij zouden veel rijkere schatten van hemelse kennis en zaligheid in Christus voor zich vergaderen dan zij nu, helaas, kunnen doen, met een grote overvloed van allerlei middelen van het Woord, die zij dagelijks in het christendom mogen genieten. Op dit jammerlijk gebrek moet iedereen alweer met ernst letten in zichzelf, en zich dan voor de Heere hartelijk verootmoedigen. Men moet daar net zo mee handelen, als over de vorige gebreken reeds gezegd is. Het is toch zeker dat, hoeveel de mensen dagelijks ook het Woord des Heeren mogen lezen en horen, het hun nochtans geen waarachtig voordeel tot zaligheid voor hun zielen kan doen, zolang tot hen gezegd moet worden: "Gij ziet wel vele dingen, maar gij bewaart ze niet; ofschoon hij de oren opendoet, zo hoort hij toch niet" (Jes. 42:20).

9. Lezen met een aanhoudende overbrenging van alles in onze praktijk

Wij moeten verder ook lezen met een aanhoudende overbrenging van alles in onze praktijk. Dit is toch het grote doel, waartoe al het horen, lezen en onderzoeken van de Goddelijke waarheid ons alleen moet leiden, opdat wij, door de genade Gods, rechte daders van het Woord zullen zijn (Jak. 1:22). Hiertoe zijn alle heilige dingen voor ons beschreven, "opdat wij geloven, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en opdat wij gelovende, het leven hebben in Zijn Naam" (Joh. 20:31). Dit is het leven der gerechtigheid, waarvan de apostel zegt "opdat wij der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden" (1 Petrus 2:24). Wat voor onderzoek de mensen dan ook dagelijks omtrent het Woord des Heeren mogen doen, en wat voor kennis zij daarvan ook voor zichzelf mogen vergaderen, als zij hetgeen zij weten, ook niet door het geloof in Christus dadelijk zoeken in praktijk te brengen, en alles niet in een levendige en heilige kennis, die naar de Godzaligheid is, trachten over te brengen, zo blijft hun het gehele Woord van God, maar als een dode letter. Het is hun alleen "een reuk des doods ten dode" (2 Kor. 2:16). Hierom heeft de Heere Jezus de zaligheid niet aan het horen, lezen en weten alleen, maar aan het doen en in praktijk brengen van het Woord van God vastgemaakt, zeggende tot Zijn toehoorders: "indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zo gij dezelve doet" (Joh. 13:17). De duivel weet ook genoeg wat er al in de Heilige Schrift geschreven staat. Maar omdat hij niets daarvan begeert te doen in een heilige gehoorzaamheid van het geloof, zo blijft hij met al zijn wetenschap in eeuwigheid een allerrampzaligst en verdoemd schepsel. Zolang de mensen tevreden zijn met het enkel horen, lezen, onderzoeken en weten van het Woord en niet met alle kracht arbeiden, om, door de ziel heiligende genade van de Geest, hun kennis van de dingen van het Woord tot een geestelijk leven der gerechtigheid over te brengen, zo

tonen zij daarmee, dat zij nog rechtgeaarde kinderen van de satan zijn, en dat zij zijn Goddeloos beeld van de zonde nog in hun harten dragen. En het is zeker, dat, hoe meer kennis zij in zo'n rampzalige staat uit het Woord vergaderen, hoe meer toorn zij ook vergaderen tegen die grote dag van de toekomst des Heeren.

O, dat velen, die dagelijks alle middelen van het Woord gebruiken, dit nog eens op de rechte wijze wilden overdenken, dat al wat zij van dat Goddelijke Woord geweten en niet gedaan hebben, hun zeker een hel in de hel zal zijn. Daar is geen schuld, die God in de eeuwigheid verschrikkelijker aan de mensen zal straffen, dan dat zij alleen Zijn Woord gebruikten om het te horen, te lezen, enzovoorts, en niet om het te doen. Daarom zal het die van Tyrus en Sidon, ja, zelfs de inwoners van Sodom en Gomorra (die God om hun uiterste Goddeloosheid tot zulke vreselijke voorbeelden van Zijn toorn hier op de wereld gesteld heeft) nochtans in die dag veel verdraaglijker zijn dan vele duizenden van christenbelijders, die alle dagen de middelen van het Evangelie zo overvloedig gehad hebben en de Heilige Schriften gedurig gelezen hebben, terwijl ze nooit met rechte ernst naar de praktijk der waarheid gestaan hebben.

Helaas, laten de arme zondaars over dit hun groot gebrek toch niet langer zorgeloos heen leven, als zij het zich niet eens voor eeuwig onuitsprekelijk beklagen willen, dat zij dagelijks het Heilig Woord voor hun ogen en in hun handen gehad hebben. Wanneer zij niet eens haastig zullen besluiten om ernstig te staan naar genade, om oprecht te ijveren om de praktijk van het Woord, laat hen dan weten dat zij in het uiterste gevaar zijn om spoedig in de hel te storten, en eens een zeer verschrikkelijke vergelding te ontvangen van een versmide en beledigde Christus, Wiens Heilig Woord zij dagelijks gewoon waren met voeten te vertreden. Want zij wilden dat niet hoger achten dan een onnut en ijdel boek, dat niet machtig genoeg was om enige dwang te leggen op hun gewetens. Het was voor hen niet meer dan een dode letter, en geenszins het Woord van de heilige en almachtige God, Die vreselijk is en een verterend vuur voor alle zondaren die Hem durven verachten. Indien vele verdoemden in de hel hier eens konden spreken, die nu al voor eeuwig ondervinden welke vruchten het dagelijks lezen van het Woord van het Evangelie, zonder een ware praktijk en zonder een rechte verbintenis van het geweten tot gehoorzaamheid, na de dood geeft, o, hoe zouden zij de levende mensen daartegen waarschuwen. Zij zouden doen zoals de rijke man in de hel wilde met zijn broeders, die nog op de wereld leefden en die het Woord van God dagelijks onder zich hadden.

Maar laten de mensen hier ook goed op letten, dat het Woord des Heeren nooit door ons in een ware geestelijke gehoorzaamheid van het geloof beoefend kan worden, tenzij dan dat onze harten eerst door de genade en de Geest van Christus genezen worden van de voorgaande ongesteldheden en gebreken die wij aangehaald hebben. Het zaad geeft zijn vrucht niet, voordat de grond eerst goed bearbeid en bereid is, en het zaad in de aarde geworpen is en daarin vast besloten en bewaard blijft, totdat het zich met de aarde als het ware verenigd en daarin vaste wortelen geschoten heeft, en zo geleidelijk uit de grond te voorschijn komt en opwaarts groeit en zich zet om vrucht te vormen en die rijkelijk voort te brengen. Evenzo zal ook het Woord des Heeren in ons geen vrucht voortbrengen, of door ons ooit recht gedaan of in praktijk gebracht kunnen worden, voordat onze harten, door de werking van de Geest en door middel van een aandachtig ontvangen, verstaan en geloven van het Woord, eerst genoegzaam zijn bewogen, bereid en bearbeid. Wij moeten dan met dat Goddelijke zaad verder naar binnen keren in de grond van onze zielen, en het daar met ernst als het ware bewaren en opsluiten, onder een gedurige bevochtiging door de invloed van de Geest en onder

verwarming van de hemelse stralen van Christus" dierbare genade. Daardoor blijft het zaad Gods dan niet alleen in ons (1 Joh. 3:9), maar het schiet ook nederwaarts in onze harten wortelen en brengt opwaarts vruchten voort, naarmate de wasdom van een ieder in de genade is, "de een honderd-, de ander zestig- en de ander dertigvoud" (Matth. 13:23).

Laat een ieder verder ook weten, wat voor een grote en zeer gewichtige oefening de praktijk van het Woord des Heeren is en wat voor genade, strijd en arbeid, geduld en lijdzaamheid, overwinning en doorbreking door alle tegenstand en zwarigheden, daartoe al noodzakelijk vereist worden. Hierop ziet hetgeen de Zaligmaker zegt: "En van de dagen van Johannes de Doper tot nu toe, wordt het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld" (Matth. 11:12). Voorwaar, vele jaren lang het Woord alleen te lezen, te horen en daar kennis van te zoeken, is een veel geringere en slechtere arbeid, dan een goede praktijk van het Woord gedurende een enkel uur, waarin het hart van binnen net zo meewerkt, als het lichaam met zijn uiterlijke daden en bewegingen naar buiten. Dit zal iedereen zelf gemakkelijk ondervinden, zodra hij het lieflijke juk van de gehoorzaamheid aan het Woord maar eens met ernst wil zoeken te leggen op de hals van enkele van zijn inwendige verdorvenheden of kwade begeerlijkheden, die zo dikwijls geworteld en verouderd zitten binnenin zijn hart, om die in de grond uitgeroeid en in een hemelse en geestelijke beweging veranderd te krijgen.

O, hoe geheel ondoenlijk zal hem dit vallen! Hoe zal hij er onder moeten schreien, worstelen en arbeiden, totdat hij in een levendig gevoel van zijn onmacht en van de kracht van zijn zonde, eindelijk door het geloof zal moeten vluchten tot Christus, Die hiertoe geopenbaard is, door het Evangelie, "opdat Hij de werken des duivels in ons verbreken zou, en opdat Hij onze zonden zou wegnemen" (1 Joh. 3:5, 8). Maar om deze arbeid en deze moeite van de Godzaligheid te ontgaan, houden de mensen zich nu in het christendom doorgaans tevreden met een algemene Godsdienstige oefening, door het Woord slechts te lezen, te horen, te weten, enzovoorts, en het buitenste van de beker te reinigen, waar zij met de minste moeite kunnen bijkomen. Zij menen dan, dat zij daarmee al een goed deel van de weg van het christendom bewandeld hebben, ofschoon zij daarmee hun voeten nauwelijks op de buitenste dorpel van de enge poort van de Godzaligheid gezet hebben.

Ach, laat een ieder deze dingen met zijn hart toch ernstig trachten te overwegen. De arbeid van de Godzaligheid mag zo zwaar en moeilijk zijn als hij wil, dit is en blijft nochtans geheel waarachtig, dat de zalige rust van de hemel, zonder die arbeid, door niemand te verkrijgen is. Indien de mensen geen zin in deze moeilijke arbeid hebben en door Gods genade niet met alle krachten daarmee willen beginnen, dan is het voorhen het beste, dat zij hun arme zielen niet langer vleien met een valse inbeelding van Christus en de hemel. Niemand wordt ooit gekroond met deze dierbare kroon van de heerlijkheid, als hij niet eerst wettelijk heeft gestreden, en als hij niet standvastig en onvermoeid in het geloof van de Geest, dagelijks daarom heeft gearbeid (2 Tim. 2:5). Indien de liefde tot de zonde en tot de wereld nog zo sterk in ons is, dat zij ons nog af kan houden van de geestelijke strijd des geloofs, en van de ernstige arbeid van de Godzaligheid, dan zullen wij met al ons lezen en onderzoeken van het Woord niet meer voordeel doen, dan wanneer wij in het lichamelijke grote moeite en arbeid deden, om een menigte" van hout, hooi en stoppelen bijeen te vergaderen, om daarmee ons eigen huis in brand te steken. Want elk onderzoek en alle kennis van het Woord, zonder een ware praktijk van de Geest, is toch anders niet, dan de gloeiende oven van

de hel zevenmaal heter voor onszelf te stoken, tegen de grote dag van de wraak, waarop een vertoornd God ons voor eeuwig daarin zal werpen. Daarom, lieve mens, wie u mag zijn, wees daartegen toch ernstig gewaarschuwd, dat u niet langer Gods Woord leest en hoort, zonder ook te doen zoals daarin geschreven staat. Wend daartegen uw verlegenheid en onmacht niet meer voor, want u leeft onder Christus" genaderijk Evangelie. Dat is voor verlegen en onmachtige zondaren. Alles wat u ontbreekt, zie, dat is in Christus geheel overvloedig en dat kunt u alles, door het geloof, om niet van Hem verkrijgen, indien u maar uw schuld en plicht beide op u wilt nemen en niet langer, gelijk de luiaard, met uw handen in de schoot blijft zitten.

O, wek dan eens uw trage handen en slappe knieën op! Zie uw jammerlijke ellende en uw verloren staat buiten Christus eens terdege in. Open uw ogen eens voor het stellige en zekere gevaar van de eeuwige verdoemenis waarin u zijt. Laat de verschrikkelijke vloek en toorn van God, waaronder u nog ligt, u eens haastig wakker maken uit uw dodelijk geruste zondeslaap. Geloof toch eens, dat u waarlijk sterven moet en dat God nog op deze dag de adem van het leven van u kan komen weghalen; dat er meer niet dan slechts een korte tijdsruimte of vingerbreedte van barmhartigheid over is tussen u en de hel. Word toch eens verschrikt, beroerd en bevende voor God omdat u, met de Bijbel in uw hand, nog heden in een onheilige en onbekeerde staat zijt; en omdat Hij al zoveel jaren lang zo ernstig tot u geroepen en aan uw deur geklopt heeft. Begin toch zonder langer uitstel, eens de hand te slaan aan het grote werk van het geloof en dat van de bekering. Belijd uw zonden en hoe u tot hiertoe met de hoge God in vijandschap gestaan hebt, en niet hebt opgehouden Hem en Zijn Geest te verachten, zolang u hier op de wereld geleefd hebt. Zink daarover weg in een hartgrondig berouw en droefheid. Wend uzelf geheel in een oprecht geloof tot Christus, Die u in het Evangelie nog heden tot een Zaligmaker wordt aangeboden, en blijf voortaan niet langer een dag gerust in uw zonden leven buiten Zijn zalige gemeenschap. Voorwaar, de mensen moeten, door Gods genade, nog eens haastig besluiten, om van Christus" vermaningen en van Zijn aangeboden dierbare barmhartigheid, een recht gebruik te maken, anders zullen zij zolang lezen, horen, naar de kerk en naar het avondmaal gaan enzovoorts, totdat de bleke dood zal komen, om hen voor eeuwig in de hel te voeren. *O, dat de ontfermende God hun de dingen nog eens deed verstaan, die Hij hier nog voor hun ogen stelt!*

10. *Lezen in het licht en aan de voeten van Christus*

Wij moeten eindelijk ook altijd lezen in het licht en aan de voeten van een Zaligmaker. Hier komen de ellenden en droevige gebreken van de mensen, die door ons nu achtereenvolgens zijn voorgesteld, alle oorspronkelijk vandaan, dat zij altijd het Woord lezen en horen, zonder Christus. Het ongeloof heerst geheel in en over hun zielen, en daardoor "verblindt de God dezer eeuw" hun nu altijd "de zinnen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is" (2 Kor. 4:4). Want de Heere Jezus is het waarachtige "Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld" (Joh. 1:9). In dat licht moeten de arme blinde zondaars de Heilige Schrift lezen en al de middelen steeds gebruiken, waarin hun de hemelse waarheid wordt voorgedragen; anders is al hun lezen, enzovoorts, maar een dode en onvruchtbare oefening, waaronder de satan hun zielen altijd gevangen houdt tot zijn wil. Zij blijven altijd met hun harten en zinnen buiten de waarheid, zolang zij blijven buiten Christus, Die de Waarheid Zelf is (Joh. 14:6). Wij moeten "Hem horen en door Hem geleerd zijn, gelijk de waarheid in Jezus is" (Ef. 4:21), anders kunnen wij ons leven lang horen en leren en onderzoeken, zonder ooit de

waarheid zelf te kennen, zoals die tot zaligheid door ons moet gekend worden. Laat iemand eens gezeten zijn in de duisternis, waarin hij niet het minste licht kan hebben van de zon of van een brandende kaars, wat zal zo iemand toch doen met de Bijbel en met honderd andere boeken? Hij mag ze in zijn handen nemen en ze voor zijn ogen houden, maar hij zal er immers niet een letter in kunnen zien of lezen? Niet anders is het geestelijk ook gelegen met een natuurlijk mens, die nog wandelt in de duisternis en nog leeft in een staat van ongeloof buiten Christus. Hij mag ook de Bijbel en vele andere boeken, die over de weg van de zaligheid handelen, dagelijks in zijn handen hebben en voor zijn ogen houden en daarin zien; maar wat zal dit alles hem kunnen helpen tot bekering en tot zaligheid van zijn ziel, als zijn hart voor en na, altijd verstoken blijft van het licht van Christus' Geest, en als hij zich daarover nooit ernstig wil bekommeren of bedroeven?

Voorwaar, de mensen kunnen op een dergelijke wijze de Bijbel wel duizendmaal rond lezen, zonder er nochtans één letter geestelijk van te verstaan tot behoud van hun zielen. Wat is het dan droevig dat men het volk, dat het christendom belijdt van zijn jeugd af aan, elke dag de Bijbel ziet lezen zonder Christus en zonder enige ware verlegenheid om Christus! Dit is de ellendigste vertoning die een wereld, die geheel in het boze ligt, ons voor ogen kan stellen.

Ach, dat de arme onbekeerde zondaars nog eens mochten weten welk gebruik men van Christus moet maken en van welk nut Hij is, om op een rechte wijze te kunnen verstaan wat men in de Bijbel of van de waarheid van de Bijbel elders leest! Alles wat in het Woord geschreven is over God, over de Middelaar Christus Jezus, over de mens, over duivel, zonde, heiligheid, over genade en toorn, over hemel en hel, over oude en nieuwe, over goede en kwade dingen, enzovoorts, het kan alles niet het minst recht en geestelijk verstaan worden, zonder Christus. Dit is het "licht Gods; daarin zien wij het licht" (Ps. 36:10). Als dit heerlijke licht van Christus dan niet schijnt, door de Geest (die de Geest van het geloof is) op onze duistere harten, dan kunnen wij ook nooit "begrijpen of verstaan, de dingen, die des Geestes Gods zijn" (1 Kor. 2:14), hoeveel wij ook dagelijks daarvan lezen en horen mogen. Als de Heere Jezus met Zijn eigen Goddelijk en geestelijk licht in onze zielen schijnt, maakt Hij ons onder het lezen aandachtig, terwijl Hij onze dode gedachten opwekt en onze verstrooide zinnen van alle kanten bijeenvergadert, bij Zijn heilige waarheid. Hij doet ons Zijn Woord verstaan en geloven, terwijl Hij de duistere schillen van onze ogen wegneemt, verwekkende een geestelijk licht in ons verstand en oordeel, en een heilige gestalte in onze wil en genegenheden, die Hij tegelijk van de wereld tot Zichzelf en tot de hemelse dingen overbrengt. Hij maakt onze harde harten buigzaam en week en gevoelig. Hij roert die aan en beweegt die door de Goddelijke kracht van Zijn Woord, en daaruit verdrijft Hij die harde verstoktheid en ongevoeligheid, die de satan, door middel van de zonde en van zijn helse duisternis, daarover gebracht heeft. Hij opent onze harten gelijk Hij deed aan Lydia en laat Zijn Woord, door de werking van Zijn Geest, daar diep in doordringen, zodat het inwendig in ons schijnt, als een licht in een duistere plaats. Al onze krachten en vermogens worden daardoor aangeraakt, geroerd en uit hun diepe doodsslaap geleidelijk opgewekt. Hij houdt onze gedachten, zinnen en genegenheden in een gedurende stille en ernstige werkzaamheid omtrent Zijn Woord, zodat wij niet kunnen ophouden dat steeds met innige lust en zielsvermaak bij onszelf te overdenken. Daarbij staan wij dan aanhoudend met onze aandacht stil en daarmee zijn wij ingenomen, veel meer dan wij ooit tevoren ingenomen waren met de aardse dingen. Hij doet ons de hemelse kracht en zoetheid van Zijn Woord smaken, midden in onze wereldse droefenissen en tegenspoeden, zodat Zijn getuigenissen nu al onze

vermakingen zijn. Ja, Hij prent ons Zijn Woord hierdoor zo diep in onze harten, dat wij het daarin vasthouden en bewaren, als onze uitnemendste schat en rijkdom; want Hij Zelf "woont steeds door het geloof in onze harten" (Ef. 3:17). Hij houdt en bewaart alsoo Zijn Woord in ons, tegen alle geweld en list van de satan, tegen de verleiding van de wereld en tegen de kracht van onze eigen verdorvenheden, die anders dat goede Woord weldra geheel in ons zouden verstikken, zodat wij altijd "in Hem blijven en Zijn woorden in ons blijven" (Joh. 15:7). Het is Christus ook, Die ons het Woord van God in de praktijk doet brengen en in de geest gehoorzamen. Hij werkt niet slechts in ons het willen, maar ook "het werken, naar Zijn welbehagen" (Filipp. 2:13). Van Hem hebben wij steeds alle lust en begeerte, alle licht en troost, alle kracht en leven, enzovoorts. "Hij doet ons wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts" (Spr. 8:20).

O, zie dan toch, ieder die dit leest, van wat voor grote noodzakelijkheid Christus voor ons is, als wij ooit tot zaligheid van onze zielen willen lezen en horen hetgeen tot zaligheid voor ons geschreven is. Dit moeten daarom alle mensen met Gods genade doen, als zij ooit het Heilig Woord vruchtbaar willen doen zijn. Zij moeten niet eerder kunnen rusten, voordat zij hun zielen voorzien hebben van Christus, door de Heilige Geest. Dit is het grootste en voornaamste werk, dat voor alle dingen eerst geschieden moet. Want waar Christus niet is in het hart, daar ligt alles nog in de geestelijke dood van de zonde en van de duisternis van de satan. Daar kan dan ook niet op de rechte wijze gelezen of gehoord, ja, niet één plicht geestelijk verricht worden. Eerst moet Christus in onze harten wonen, voordat wij door Zijn Geest leven en wandelen kunnen. Wanneer dan de mensen hun zielen eerst voorzien hebben van de inwonende genade van de Heere Jezus, dan moeten zij verder arbeiden, om dagelijks een gelovig gebruik van Hem te maken en met de apostel te leren "leven door het geloof des Zoons Gods, Die hen liefgehad heeft en Zichzelven voor hen overgegeven heeft" (Gal. 2:20). Zij moeten al hun plichten dan gedurig zoeken te doen in afhankelijkheid van Hem, Die hun steeds daartoe licht en leven uit Zijn volheid moet verlenen. Wanneer zij dan het Woord Gods in enig middel willen lezen, zoals dat zonder ophouden door hen moet geschieden (want dat is die redelijke onvervalste melk, waardoor zij dagelijks moeten opwassen, 1 Petrus 2:2), dan moet dat altijd door hen geschieden in het geestelijke licht van de Zon der gerechtigheid en aan de voeten van deze grote Leermeester. Dit Lam Gods moet dan altijd hun Kaars zijn (Openb. 21:23).

Met deze sleutel der kennis moeten zij steeds de kabinetten van de hemelse verborgenheid voor hun zielen ontsluiten en openen. O, met wat voor geestelijke vrucht en zegen zullen zij dan het Woord Gods dagelijks lezen, en met wat voor heilige kennis en onuitsprekelijk zielsvermaak zullen zij dan voortdurend geleid worden in al de waarheid! Hoe zullen zij dan door de Heere dagelijks geleerd worden en steeds opwassen in de genade en in de kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus (2 Petrus 3:18). Het is zeker, dat niemand in staat is de zalige voordelen te noemen die wij, door de genade van Christus, dan zullen doen met het Woord der zaligheid, indien wij het dagelijks maar eens zouden horen en lezen aan de voeten van die hemelse Leermeester, Die de ogen van de blinden opent, en Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing (1 Kor. 1:30).

Kralingen, 12 mei 1747

Th. van der Groe